

York
Institute.

tr.
N.Y.

ATA"
Knyga

ik 10c.

usiu liniju laivu.

rancija į visas šan-
angiai ir pigiai.

tikiety.

s Jungtinių Valstijų.

elphia, Pa.

armas!

svadinta Nauja Lieto-
jos. Kviečiame jus, broli-
mų, o nematysite blogi lai-
nė yra: juodžemias, molis i-
nui per 10 metų. Iš ang-
ir portinis miestas Manas-
rkti, kad svetimtančiai ab-
riaus, atvažiuokite studij-
resnas:

Michigan.

S. Raudonasis

KOVA

KOVOJ
TU LAYSI
SAVO
TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:	ADRSIS:
metams 2.00	1815 Moyamensing ave.
pusmečini 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 12

Philadelphia, Pa. 20 Kovo (March) 1908 m.

Metai IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

„Raudonasis“ pavojus.

VISOKIŲ spalvų «pavojai» neduodavo miegot Europos ir Amerikos valdančioms klesoms, bet dabar Amerikos buržujų baimė prieš «raudonąjį» pavojų išstumė iš jų smegeninės visus kitus pavojus ir vaidentuvė tik ir dirba apie «anarchistus», «bombas» teip, kad ištikrųjų galima kone pripažinti teisybę «Chicago Daily Socialist» pėšėjui, parodančiam savo pėšinyje, kaip Amerikos buržujus per sigando garuojančio ant gatvės pamesto dešragalio, pamislįjęs kad bomba, ir kaip policijantas bėga nuo «policijos šunies», atnešančio savo dantise tą dešrinę bombą. Tos baimės pasekme buvo Strauso (darbo ir pirklybos sekretoriaus arba ministerio) prisakymas vartyti iš Jungtinių Valstybių ateivius «anarchistus» ten, iš kur atėję. Mat yra įstatymas prieš anarchi-

stus ir ateivius kriminalistus. Valdžia sudeda tai į daiktą ir prisako išgabenti «ateivius anarchistus ir kriminalistus», neišbuvusius Amerikoje trejų metų. Bet kapitalistų laikraščiai, gailindamiesi, kad tik trejų metų ateivį galima bus deportuoti, tuojaus išaiškino valdančiosios klesos norus: tai ne «anarchistai» jiems rupi, bet smarkiai augančios darbininkų vienybės galybė po socializmo vėliava! Tik prieš socialistus, — kokia valdžios nelaimė! — da nėra įstatymo. Bet... argi to paties įstatymo negalima ir prie jų pritaikyti? Tai pamislįjęs buržuazija išvien su savo laikraščiais ir policija pradėjo nepaprastai dauginti «anarchistų» skaičių, kad rodos neužilgo visos socialistų organizacijos pavirs į «anarchistiškas». Visi «raudonieji» esą negeistiniai ir anarchistai. Socialistai teipgi turi iškėlę raudoną revoliucijos vėliavą. Ir štai Chicagoj išeinantis

laikraštis «Tribune» apskelbia kelis garsesniusiuos socialistas, kurie dalyvavę rengime susirinkimo, kur Emma Goldman, garsioji anarchistė, turėjo sakyti prakalbą apie anarchizmą. Tą anarchistų susirinkimą, girdi, rengė žydų socialistų organizacija! O tarp kitų socialistų kalbėtojų, buvęs pasirengęs kalbėti tame susirinkime A. M. Simons, «Chicago Daily Socialist» redaktorius. Visą pynę į daiktą buržujų laikraščiai, o policija uždraudė minėtą anarchistų susirinkimą, darė kratas kaip pas anarchistus, taip ir pas socialistus, daug socialistiškų raštų konfiskavo ir ir stengėsi atidengti tą anarchistų suokalbį, per kurį Lozorius Averbuch pasikėsė ant policijos viršininko Shippy gyvybės. Bet galų gale turėjo persitikrint, kad tas pasikėsintojas ėjo savarankiškai, be jokios organizacijos nurodymų.

Tie, kurie gali but išvežami iš Amerikos, anot įstatymų yra «anarchistai, arba ypatos, kurios išpažįsta arba remia tai, kad su spēka ar prievarta būtų perversta Jungtinių Valstybių valdžia, arba visokia valdžia, arba visokios įstatymų formos, arba pripažįsta ir remia valdininkų žudymą». Taigi nors įstatymas aiškiai nurodo, kad tie «nepageidaujantieji» tai tie, ką nepripažįsta ir per prievartą naikina visokią valdžią ir įstatymus; tai vienok policija skubiai kibo prie socialistų. Mat tie, nors pripažįsa valdžią ir įstatymus, bet nori perversti kapitalo valdžią ir turčių įstatymus ir apkeisti tai žmonių daugumos valdžia, kooperatyviška (bendradarbe) respublika. Įbaugintas buržujus nenor matyt skirtumo tarp socialistų ir anarchistų, nenor žinot, kad socializmas stovi taip toli nuo anarchizmo, kaip ir nuo monarchizmo. Buržuju, kapitalistui ir jų valdžiai tas reiškia vienokį «raudoną» pavojų ir pabugę galybės proletarijato, stojančio po raudona socializmo vėliava pirmiausia prieš juos atkreipia savo ginklus, panaudodami įstatymus, kuriuos padarė Czolgoszo teroras (jis nužudė prezidentą Mc Kinley'ą).

Bet tai nieko. Pasirodo tik, kad ir Amerikoj policija, tariant visa valdžia, pataiko taip elgtis, kaip Rusijoje. Draugijos surėdymas kapitalizmo gadynėj beveik nieku nesiskiria, ir kaip vienoj, taip kitoj šalyj darbininkų prispaudimas vienoks, valdžių elgimasis vienoks, o iš to išeina kad ir darbininkų kova vienokia. Kaip Rusijoje taip ir Amerikoj dabar eina kova už laisvę susirinkimų, kalbos ir net spaudos, kurią įstatymleidystė kėsosi pažebot senatoriaus Penrose sumanymu. Visokius tuos apinasrius valdžia taiso prieš «raudonąjį» pavojų; labiausia yra nuskausti ateiviai, kurie nesusėję patapt šios šalies piliečiais ir per tai įgyt bent tiesą balso, protesto balso prieš policijos anarchiją, balso prie rinkimų skrynūtės, kur galima būtų buržujų valdžią išgelbėti nuo raudonojo pavojaus, pastatant į jos vietą visus «raudonusius»...

—:o:—

Chicagos policijos viršininkas Shippy kovo 2 d. nušovė savo namuose tulą Lazarus Averbuch, kurs buk atėjęs jį, viršininką, nužudyt ir tik nušovęs jo sunų ir pažeidęs vežėją.

Po to atsitikimo Louis F. Post, «The Public» redaktorius ir žmonių švietimo valdybos narys Chicagoje taip pasakė:

«Jeigu netikėtai atsitiko, kad ramumo valdiuinkas atėmė gyvastį pakvaišusiam sutvėrimui tokiose aplinkybėse, kuriose jis aiškiai buvo apsaugotas tuomi, kad galėjo jį areštuot, taigi tegul įstatymai stoja į bešališką kelią priešais jį.»

Dabar visi laikraščiai apie tai rašo ir daugelis turi tą nuomonę, kad viršininkas pasielgė ne taip, kaip elgiasi apgindamas savo gyvybę. Įdomi bus istorija.

Amerikos socialistai praneša svietui apie krizį.

Tarptautiskam Socialistų Biurui.

(P a b a i g a)

Spalių ir lapkričio mėnesyje persigaudę depozitoriai miniomis grudosi prie bankų atsiimti savo padėtų pinigų, tuo tarpu, kada dauguma tų bankų, tame skaičiuje ir garsingoji Knickerbrocker Trust kompanija, uždarė savo duris New Yorke, o sykiu su tuo ir visoj šalyj užsidarė daug bankų, turinčių susirišimą su New Yorku. Pirmieji abelno pramonės kižio ženklai buvo jau labai matomi, bet mūsų valdančiosios klesos, kurios nė kiek nepasimokino iš praėjusių patyrimų, manė, kad piniginių išgastį (paniką) busią galima, kaip laikiną viesulą, pašalint smarkiomis priemonėmis. Mūsų Morgani, Rockefelleriai ir kiti aukštieji piniguočiai šoko gelbėti savo sielvartingus piniginius brolius, duodami jiems milijonus už gerą užstatą ir nuominikišką («usurious») palukį, o mūsų valdžia visados besirūpinanti kapitalistų klesos reikalais, padėjo į įvairias bankas \$ 60.000.000 (60 milijonų dol.). Tokiu budu minių «pasikilnijimas» prieš bankas laikinai apstojo, ir panikos pabaiga tapo oficijališkai (valdiškai) apskelbta.

Bet didžiųjų pramonių iširimas, piniginės išgasties pradėtas, eina tolyn, drąsiai pasityčiodamas iš visų tų valdiškų atsišaukimų ir apskelbimų. 1907 metų galas parodo 10,265 subankrutijusių biznių sąskaitą su 383 milijonais dolerių, kuomet 1906 metų sąskaita parodo tik 9.385 bankrutus su 127 mil. dol. Daugelio geležinkelių tiesimas ir gerinimas tapo pamestas ir tokis tų darbų pametimas tik vienam New Yorke ir jo kaimynystėje padarė nuostolio apie 500 milijonų dol. Tuo patim laiku tavorinių ir pasazierinių vagonų skaičius ant visų geležinkelių buvo labai sumažintas ir tukstantai geležinkelių darbininkų visuose kraštuose tapo paleisti iš darbo visai arba lig laikui. «Jungtinių Valstybių Plieno Korporacija» (United States Steel Corporation), kaip tai oficijališkai vadinasi didysis Amerikos plieno trustas, sumažino savo darbus ir darbininkų skaičių beveik per pusę; tabako trustas daug savo fabriky uždarė visai; Chicagos gyvulių skerdyklos, geležies ir stiklo dirbtuvės ir kitos didesnės pramonės Amerikoje pradėjo trumpinti darbo laiką, o namų statymo darbai ir išdirbanti statymui medegą fabrikai, su mažais

išėmimais, visai sustojo.

Nelaimė, kad mes neturime aiškių prirodymų, kiek šio krizio laiku darbininkų yra priversta nedirbti. New Yorko valstybės Darbo Departamento apskaita už gruodžio mėnesį 1907 m. parodo, kad toje valstybėje ant viso darbininkų skaičiaus išėjo 34,2 nuošimčiai*) bedarbių, kuomet tą patį mėnesį 1906 m. buvo 12,8 nuošimčiai, o 1905 m. tik 6,7 nuošimčiai. Iš kitų šalies kampų pranešimai, kur tai nepilni, duoda tvirtinti, kad per keletą paskutinių mėnesių stovinti bedarbių armija Jungtinėse Valstybėse pasidaugino vienu milijonu ar pusantro milijono darbininkų. Ir darbininkų klasos skurdo apsirėškimai visur matomi. Per keletą paskutinių mėnesių su viršum ketvirta dalis milijono svetimšalių darbininkų — daugiausia italų — sugrįžo į savo šalis. Sausio mėnesyje 1908 m. emigracija iš Amerikos keturis sykius perviršino migracijos**) skaičių. Bet ta didelė darbininkų išeivystė visai menkai patarnavo likusiųjų darbininkų gerovei. Į labdarybės draugijas kreipiasi tukstančiai nuskurdusių bedarbių, prašydami duonos, drapanos ir pastogės, o didelės demonstracijos bedarbių, reikalaujančių darbo ir duonos, buvo visuose didžiuosiuose miestuose.

Vienok mes dabar da nėsame pačiam aštriamjam krizyje. Tai tiktai pradžia, ir negalima permatyti, kokią bus galas. Pirmesni kriziai Jungtinėse Valstybėse tęsėsi nuo 2 iki 5 metų. Dėlto negalime spręsti, kad dabartinis krizis pasibaigs greičiau. Mūsų trustai ir didieji pramoniški susivienijimai, kapitalistų valdomi, abelnai visi yra bespėkiai tame, kad galėtų sutvarkyti išdirbystę ir pašalinti krizius. Jie gal galėtų šiek-tiek geresnę tvarką įvesti savo šalies darbuose, bet jų išdirbystę svetimoms šalims pasiliks tokia beparunkė, kokia buvo visados; jie patys turi prirodymus, kaip yra silpni kojoje su kylančiu blogumu.

Pažymėtinas faktas, kad plieno ir tabako pramonės, kuriose trustai pagarsėję savo iškilmingumu, parodė didžiausią, sulyginant, skaičių bedarbių. Bedarbių nuošimtis antrojo (tabako) pramonėje New Yorko valstybėje gruodžio mėn. 1907 m. buvo nemažesnis, kaip 82,9 (be biskio 83 iš 100. V e r t.), o 1906 m. tame mėnesyje buvo tik 2,7 (be biskio 3 iš 100). Dabartinis padėjimas Amerikoje, toje pavyzdinėje trustų ir susidraugavimų šalyje, parodo galutinai, kad pramonės kriziai yra neatskiriami nuo kapitalistų surėdymo, vistiek, kokiais savo pavidalais jis girtųsi, ir kad socializmas yra tai vienintelis pragumas panaikinimui tų perijodiškų šių dienų draugijos ryškėčių.

Praėjusieji kriziai baudė žmones bedarbe, ištvarka, beviltė ir bado mirtim. Da sykių darbininkų klėsa šioje šalyje turi mokėti bausmę už savo ponų neatbolumą ir godumą. Vienok Amerikos darbininkai, beabejo, pasinaudos iš tos skaudžios lekcijos, ir galiausiai apsišarvuos priešais kriminališką (piktadarišką) kapitalistų betvarkę, prisidėdami prie

tarptautiškojo socialistų darbininkų judėjimo.

Su brolišku atsidavimu per nurodymus Amerikos Socialistų Partijos Visuomeninio Komiteto

Morris Hillquit,

Tarptautinis Sekretorius.

Kapitalistų vienybė su darbininkais.

Kapitalistų užtartytojai, darbininkų doros mokintojai, kaip visoki dvasiški žmonės, teip žinomas Amerikoje «Civikų» susidraugavimas («Civic Federation»), daugelis unijų vadovų, k.a. Mitchellis ir kiti, nuolatos skelbia santaiką tarp darbo ir kapitalo, tariant tarp darbininkų ir kapitalistų, nėra darbas ir kapitalas viens be kito negali gyventi ir tarp jų turi būt, kaip tarp paties ir pačios, savitarpinis susiklausymas, pasigelbėjimas meilė-harmonija. Ta harmonija ir esanti tarp jų, tik visoki nenuoramos, «negeistini» «raudonieji» ją darską.

Viršų padėtas paveikslėlis parodo, kokia tarp kapitalisto ir darbininko vienybė, kaip didysis juodrankis kapitalas galmoni vargšą-darbininką, kurio spėkomis jis gyvena.

Atsakymas ant darbininkės klausimų.

(«Kovos» N 7).

44 LSS. kuopa savo mėnesiniam susirinkime svarstė šiuos klausimus, ypatingai dėlto, kad atsilankius tame susirinkime vienai moteris žingėdavo ir užsiėmė tais svarbiais klausimais. Atsakymai toki.

1) Moteris, mažai mokanti skaityti, apie politiką nė nesapnuoja, o valgi pataiso gana gerai, tai nereiškia apšvietimo apie puodą.

2) Daugelis yra moterų, kurios galėtų pataisyti valgi, jeigu nebūtų pasenę produktai ir kad tų būtų galima nupirkti; šioje sistemoj darbininkai neįstengia uždirbti ant geresnio maisto.

3) Nors ir greičiausiai ir švariausiai moteris negali užlaikyti visko švariai: 1) dėlto, kad daug šeimynos turi; 2) jeigu neturi

*) t.y. iš kiekvieno šimto darbininkų buvo su viršum 34 bedarbiai.

Vert.

**) Emigracija tai išeivystė, o imigracija — įeivystė.

Vert.

šeimynos, tai turi duoną sau ir savo vyrui pagaminti, kada vyras kelis mėnesius be darbo valkiojasi; 3) dėlto, kad tokiose aplinkybėse nėra sveikatos, meilės ir rimtumo.

4) Šiame klausime nėra ko svarstyti, nes tas klausimas išsiriša pats save. Kūdikiams, paliekami tokiose sanlygose, negali turėti sveikatos ir sveiko, beje — išlavinto proto.

5) [Šis klausimas nelabai aiškus] 1) Pažinimas paties savęs: jeigu darbininkas ar darbininkė nesusipratus, nekovoja už savo teises, da gi prieštarauja darbininkų judėjimui, tokis nepažįsta pats savęs; 2) jeigu yra kilus nuomonė kaslink nesutikimų ir prostitucijos, tai matomai kilo tas viskas iš neapsišvietimo, iš vargo ir iš priespaudos, taigi ir kapitalizmo, ar despotizmo.

6) Jeigu nebus aiškinamas moterų darbininkių klausimas, nebus parodytai jų skurdus gyvenimas, nebus suteikta laisvė, jeigu nebus jų teisės sulygintos su vyrų teisėmis, tai negalima bus greitai įvykdyti socializmo, nes mūsų likimas priguli nuo moterų, kurioms bus suteikta laisvė ir jos išaugis sekančią gentkartę tikrais laisvės karžygiais, išraus tą tamsybę iš kūdikių galvos, o jos vietą mokys žmoniškumo ir meilės artimo.

M. Rasimas.

Rusijos moters reikalauja teisių lygybės.

Pirmininkaujant O.G. Benua neseniai atsibuvo Peterburge visų progresyviškųjų moterų kuopų susirinkimas, kuriame buvo sustatyta peticija į Valst. Dumą apie moterių teisių suliginimą su vyrų teisėmis.

Peticijos turinys štai kaip skamba:

«Tautos atstovai, geriejie žmonės! Męs — nuskriaustos ir paniekintos Rusijos moters, kreipiamės į jus su tvirta viltimi, kad jūs palaikysite, pritarсите ir padėsite jai, moterei, iškovoti tą jos sumanymą, tą tikslą — sieki, kurį ji taip tvirtai yra sumanusi pasiekti. Laisvas pilietis negali būti sunami vergo. Męs prašome sau teisių lygybės ne kaip malonės ne — męs reikalaujame sau teisių lygybės, kaipo butino daikto. Moteris jau darodė savo teisių lygybę su vyrais ir moksle, ir dailoje, ir darbe. Jūs, geriausieji savo Tėvynės sunūs, nepvilsite mūsų užsitikėjimą į jus: jūs suteiksite Rusijos moterei tą, kas teisingai jai pridera — teisių lygybę. Jei jumyse yra teisingi jausmai — jūs nedaleisite, kad jūsų žmonos, motinos ir sesers vilktų nužemintą vergo jungą».

Toliau seka apie 2000 moterų parašų ir apie šimtą vyrų. Peticija ta nutarta paduoti P.N. Miliukovui.

«V. Ž i n i o s.»

Amerikos republikonų šauksmai.

Parašė Juozas Ilgunas.

Akl tai mūs šalis «laisvoji,
Tai Amerika šventoji —
Jos valdonas Ruzeveltas
Į dievaitį jau pakeltas...

Ir ištikro, tai vis tiesa, —

Kai kada nubaudžia biesą...
Tai ir čionai atsitiko,
Kaip kam ir oda nupliko.

Mūsų ponas Teodorius
Kai užtriūbys, lyg dūdorius, —
Tuoj kareivių pulkai renkas,
Ein' per pievas ir per lankas...

Trauk' tiesiok ant Kolorados, —
Tenai maištai baisūs rados...
U-gi kas da tę Nevadoj?
Baisūs streikai! Tie nuobradai!...

Na, tai reikia «numalšinti»,
«Negeistinus» pakabinti...
Išvaikyt tą niekadėjų
Federaciją kasėjų!...

Ir ištikro, kas tę buvo,
Kaip kariumenė pribuvo!
Vai!... kad tik ne Ruzeveltas
Tas virš proto vyras iškeltas...

Jis tuo «klaidą» nužiūrėjo —
Kariumenę suturėjo,
Maištininkų pas'gailėjo —
Jų gyvastis išgelbėjo.

Ar ne geras da valdonas,
Amerikos caras-ponas? —
Tai mūsų tėvas — geradėjas!
Jojo darbas, tai ne — vėjas...

* * *

Na, ir Taft'as da galingas,
Šisai antras: išmintingas!
Jisai ir daug daro gero —
Žmones ragina prie karo...

Jis atlankė Petropilį,
Beje: pirm Sevostopilį —
Ten prieglaudos «jis» jieškodams
Ir... «juoduosius» bebailiodams. —

Šie du mūsų didžikiai vyras,
(«Moksliskai pakilę — tyrai!»)
Puikią padarė laivynę, —
Gint nuo japonų «tėvynę!»...

Štai iš Kalifornijos išvarė
Japonukus ir uždarė!
Mokyklas. Ir kam japonams
Reik šviesos, lyg mūsų ponams!...

Juk jie toki, kaip galvijai —
Dievo, nė svieto nebijo,
Ir da reikalauja tiesų,
Savo tiems vaikams — po biesų!

* * *

Algas muškim, vykim skalsą —
Reiks nupirkt ne vieną balsą.
Štai ateina jau rinkimas —
Ant kvailių sprandų sėdimas!...

Gerį vyrail! jei balsosit,
«Pantę» alaus tuo išliuobsit!

Šnapsą, kitą ir cigarą
Gausite už balsą gerą!

Ura! Taft'as, Ruzeveltas!
Caro titulan iškeltas.
Taftas naujas bus valdonas, —
«Dievas žino» — jis męs ponas.

Tą Haywood'ą — męs supešim!
Debs'ą vėl už krotų mesim.
Duobę da gyviems iškasim —
O, jiems vietą męs surasim!

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Norvegija tik dveji nepilni metai, kaip atsiskyrė nuo Švedijos ir pasirinko karalių, kuriam jau ne vieta ant sosto kiorėt... Prasiidėjo, matyt, medžioklė ant karalių. Kovo 10 d. Christianijoje (sostap.) kuris nekuris Johanes Gray šovė dešimtį kartų į karaliaus palociaus langą, prie kurio viduje sėdėjo, kaip jam rodėsi, karalius Hakonas, bet tai buvo koks valdininkas. Šovęs pasislėpė, bet jį paskui tuo suėmė. Gray pasakė: «Karalini visai nēr kas veikt mūsų šalyje. Tinginiaudamas jis gauna baisiai didelę algą. Karalius — visai atliekamas žmogus». Gydytojai apžiūrėję Grayų, pranešė, kad jis nesveikas.

Am. Jungtines Valstybes. Aukščiausias teismas dabar ypatingai darbuojasi leisdamas uždraudimus (injunction) ir bausmes darbininkų organizacijoms. Dabar išduota «injunction» prieš Vakarų Kalnakasių Federaciją Goldfielde, Nevados valst. («Injunction» tai suvaržymas organizatyviško darbo su tikslu kelt streiką ir tt.). Visuomenė stebisi, kodėl vyriausioji valdžia, dirbdama uždraudimus prieš darbininkus, neuždraudžia ir nenumalšina anarhijos Kentucky valstybėj, kur «Nakties Raiteliai» — tabako ūkininkų organizacija iš vienos pusės, o didieji tabako trustai iš kitos pajuosiasi beveik metai laiko. Tie raiteliai ir dabar degina didžius turtus ir muša pritariančius trustams, arba nužiūrėtus šalininkus didžturčių, kurie naikina mažąją ūkį.

Argentina (Pietų Amerikoj). Tos respublikos prezidentas Alcorta pradėjo su savo šalininkais savvališkai elgtis, tai pastaruoju laiku priešininkų ūpas išsireiškė bomba, kuri krito po prezidento vežimu, bet neeksplodavo.

Rusija. Valdžia jaučiasi atsiekus savo tikslą — sugražinus senąją tvarką, nes jau ir vėl pradėjo persekiot viską kaip prieš revoliuciją, net svetimas kalbas: neseniai Vilniuje bandė užgint. susirinkimuose kalbėt lietuviškai, o Varšavos mokyklose pradeda įvesti vieną rusišką kalbą; pirmąsias teip daryt prisakyta Varšavos-Viennos geležinkelio technikos mokykloj. — Dūmoje — konservatistai užklausė laivyno ministerio Dikovo, kad išaiškintų gandą apie išdavimą kariškos paslapties statant karišką laivą «Riurik» angliškoj laivų statymo firmoj Vickers' Sons & Maxim.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

L.S.D.D. Sąjungos D. Brit. susivažiavimas buvo 4 ir 5 d. sausio Škotijoje. Buvo su sprendžiamu balsus 9 delegatai išrinkti 73 narių, C.K.-to 5 nariai ir 1 redakcijos narys. Susivažiavimas priėmė naują organizacijos vardą: «Lietuvių Social-Demokratų Darbininkų Sąjunga Didžiojoje Britanijoje», sutrumpinant LSDDSD. (Pirma buvo «Lietuvos Soc.-Dem. Partijos Orga-

nizacija Didž. Brit.). Susivažiavimas nemažą veikimo ir vedimo dalį paskyrė Centro Komitetui. — Centro Komitetas susideda iš 5 ypatų ir gali veikt tik kaip įstaiga. C.K.-tas yra viršiausioji po susivažiavimui įstaiga ir tarpe susivažiavimų veda visus organizacijos reikalus; tvarko darbą kuopose ir sulaiko jo vienodumą; rūpinasi vesti kuoplačiausią agitaciją visur ten, kur tik yra apsigyvenę lietuviai. Tam tikslui rengia prakalbas, išleidinėja lapelius ir tt. C.K. rūpinasi atsiliepti ant kiekvieno reikalo ir klausimo, kilančio Škotijos lietuvių gyvenime. Iš savo veikimo C.K. duoda atskaitas prieš susivažiavimą.

«Rankpelnio» redakcijos biudžetas susivažiavimo priimtas, parodo, kad išleidimų šiais metais bus 282 sv. 11 šil.; įeiti galės 238 svarai. Trukstant da 44 sv. išleidimams uždengti, susivaž. priėmė redakcijos sumanytą išleisti «juokų laikraštį», iš kurio manoma pelnyt per metus apie 36 sv.; be to kiekvienas sąjungos narys turi prenumeruoti organą («Rankp.»).

«Pagalios, kad daugiausia išsiplatintų «Rankpelnis» ir tikrai būtų aprūpintas jo gyvenimas, susivažiavimas sprendė duoti «Rankpelnio» prenumeratoriams dovenas pagal loterejos. Smulkiai sugalvoti, kaip ir kokias dovenas duoti, pavesta redakcijai.»

Iš Amerikos darbininkų gyvenimo.

Tarnaitės bedarbės. Šiame krizyje ir ponai pradėjo apsieit be didelių patarnavimų: daugybė naminių tarnaičių liko be darbo, o šiaip abelnai visoms numušė algas. Numušė, žinoma, dėlto, kad tarnaičių ypač daug atsirado iš pabirkų darbininkų, kada pabrūkai sustojo dirbė. Philadelphijoje (o gal ir kitur teip) pirma geriausioje vietoje tarnai gaudavo po 6, po 6 ir pusę dol., o dabar vos gauna 5 d. Jei pirma virėja gaudavo, rokuojant viską pinigais, 60 dol. per mėnesį, tai dabar turi pasikakint gavus 35 dol.

Samdininkų kantoruose šėdi per dienas daugybė tarnų ir tarnaičių, užsimoka už sėdynes ir laimė, kad už savaitės, kitos gauna kokį užsiėmimą. Viena tarnaitė, Mary Swank, 18 metų mergina, Philadelphijoje, iš desperacijos, kad negauna darbo ir netur iš ko gyvent, nusinuodijo.

Kunigų labdarybė. Philadelphijoje vienos lenkų katalikų parapijos klebonas (kurio bažnyčia ant Fitzwater gatvės) su parapijos komitetu pradėjo išduot pašėlpą bedarbiams nuskurdusiems lenkams, bet norinti tos pašėlpos turi būtinai įsirašyt į parapiją. Tai tie varguoliai, kurie netur pinigų, negalėdami įsirašyt į parapiją, negauna jokios pašėlpos ir turi mirt badu, jeigu neatsiras koki «bedieviai», ką gelbsti, nepaisydami į badmirio tikėjimą.

Ateiviai — miestų sunkenybė! Milwaukee, Wis. Kai dabar darbininkai negauna darbo, tai miestas turi rūpintis juos nuo bado apgint. Ir valstybės pirklybos name du deputatai įneša, kad visus ateivius darbininkus vešt atgal į jų šalį, nes čia tai tik sunkenybė miestui. Kada jie buvo reikalingi prie darbo, tai ponams kapitalistams buvo lengvenybė, o užėjus krizinei jau reik išvaryt iš Amerikos! Išvežimas valstybei gal atsieis brangiau, ne kaip kad užvestų viešus darbus ir duotų darbininkams dirbti. Tada būtų nauda visuomenei; bet ši valdžiai nerūpi.

Darbininkų judejimas svetur.

Galicijos kalnakasių unijos susivažiavimas atsibuvo 26 d. sausio Chrzanowe. Delegatų buvo 32 nuo 6 skyrių ir trys nariai iš uni-

jos valdybos. Iš apyskaitos pasirodė, kad per metus laiko unijos surengta 42 vieši susirinkimai; 72 pažįstamų narių pasikalbėjimai 8-ni komiteto posėdžiai ir 2 konferencijos. Per susivažiavimą prie sąjungos prisidėjo da viena kalnakasių kuopa Borislavo ir visos Karpatų pakalnės apygardos. Sąjunga stovi ant demokratiškų pamatų; jos tvėrėjai ir vedėjai yra socialdemokratai.

* * *

Birminghamo apygardėj, Anglijoje, kasykloje, atsitikus eksplozijai, užgriuvo 21 darbininkas. Bandė atkast, bet nieko negalėjo padaryt. Kasykla visa dega.

* * *

Austrijos parlamente kalnakasių apsaugos klausimo komisija principijališkai pripažino reikalingu dalyku įvest kasyklų inspekciją, susidedančią iš darbininkų atstovų, ir prašė žemdirbystės ministerio paduot parlamentui tam tikrą įstatymo įnešimą. Ministerio atstovas pasakė, kad tas įnešimas jau rengiamas.

SANJUNGOS REIKALAI.

Svarstymai apie sekretoriaus gyvenimo vietą.

LSS. 33 kp. Binghamton, N.J. Svarstyta mėnesiniam susirinkime.

Mūsų nuomone išrodė, kad kitur gyvenant sekretoriui nepatogu būtų užimti sekretoriaus vietą. Augant mūsų organizacijai didinasi ir darbai, o nesumažinus darbo sekretoriui, jis negalės užimti vietos, kitur gyvendamas.

33 kp. sekr. *M. Kirkilas.*

Youngstown, Ohio. 56 kuopa. Apsvarsčius 45 kp., Passaic, N. J., įnešimą, mes atradome nepraktišku dēlei tokių kliūčių: jeigu sekretorius gyvens kitame mieste, ne ten, kur išeina organas, tai bus susitrukdymai su visokiais Sąjungos reikalais; antra, drg. P. Norkus neapsiima atlikti viso sekretoriaus darbo, tai bus daug darbo sudėta ant redaktoriaus ir administratoriaus sprando. Tai mes paduodam naują įnešimą.

Naujas įnešimas.

Ar neatsirastų iš draugu, kuris atliktų darbą administratoriaus gaudamas mokesčių už sekretorystę \$10, o administratoriaus visą algą, gyvendamas toje pačioje vietoje, kur išeina «Kova». Mes perstatom į kandidatus F.J. Bagočių, gal jis apsiimtų tą darbą atlikti?

56 kp. sekr. *J. Skridulis.*

Yra daugiau svarstymų, kurie, dėl stokos vietos, atidėta kitiems numeriams.

Red.

Koki tad mus keliai prie laisves?

Susitvėrus naujai kuopai šiaurinėje dalyje Philadelphijos (Frankforde) mūsų II-ras LSS. rajonas palaikė sau už pareigą pakviesti ir šią (13-tą) kuopą prisirišti prie šio rajono, manydamas, kad kur daug mūsų, ten mes tvirti mūsų darbe. Taigi pasiuntė užkvietai: išrinkt ir prisiųst delegatus į atsibūsenčią konferenciją Phillipsburge, N.J. 26 d. sausio, 08. Vietoj delegatų 13-ta kuopa

prisiuntė šiokią rezoluciją, kurią konferencija nutarė patalpinti organe su atsakymu ant josios. Rezolucijos turinys šioks:

Mūsų 13 kuopos nariai susirinkę apsvastyti gautą iš sekretoriaus II rajono užkvietai prisijungti prie to rajono ir pasiųsti į konferenciją delegatus, išnešėme šiokią rezoluciją:

Mes pripažįstam, kad rajonai prie šių sąlygų ir ant to pamato kaip jie dabar stovi, kaip dėl Amerikos darbininkų, taip ir sąjungos nariams, jokios naudos neatneša tik vien nuostolius sąjungai ir kuopų darbei.

1. Rajonų konferencijos ant katrų išleidžiama po 50 dol. ir daugiau, jokio naudingo darbo neatlieka.
2. Rezolucijos sustatomos tik dėl formos ant poperio ir niekada nepildomos.
3. Konferencijų nutarimai ignoruojami per centrą ir vadinaimi kartais net piemeniškais.
4. Jei kur ir išleidžiamas atsišaukimėlis, tai tokį atsišaukimą galėtų išleisti ir katra prigulinti prie rajono kuopa, apversdama ant to kelionės išlaidas į konferencijas.
5. Rajonai padidina ir be to didelę sąjungos biurokratiją, katra mūsų neturėtume didinti, sekdami dabartinei buržuaziskai visomenei.
6. Važinėdami į konferencijas ir supildami į kapitalistų kišenes sunkiai uždirbtus savo skatikus, mes tik prisidedam prie plėtojimo kapitalistiškos tvarkos; kas teisybė yra tikslu socialdemokratų. Apart to nieko. Taip kad visas mūsų rajonuose darbas tai tik — tuščia komedija.

Mes proletarai, vesdami kasdieninę kovą už būvį, aukaudami tik jai savo jėgas, ne manome lošti į rajonus, į konferencijas, nes tai tik vaikų darbai. Atsisakydami gi šiandien nuo prisidėjimo prie rajono, mes vienok neesame priešais jungimąsi, bet mes jungsimės tik naudingiems tikslams, tik vaisingam darbei. Šiandien gi draugai mes šaukiame dar ir jus, mesti pasivažinėjimus tuščioms konferencijoms. Šaukiame, mesti popierinių rezolucijų darbą ir atminus aukštą savo tikslą, tvėrtis už tikro ir tiesaus varymo to kilnaus ir didžio darbo: kelti tamsias ir nesupratusias darbo minias į kovą už laisvę ir duoną.

Su pagarba sekretorius 13 kuopos
Sausio 18 - 08.

J. Gaigalas.

Aplaikius II rajono VI konferencija pesimistišką rezoluciją, konferencija išrinko tam tikrą komisiją iš 5 narių, kuriems tapo pavesta darbas — duoti atsakymą.

Jeigu dabartiniai rajonų pamatai negerai, tai būtina juos reikia pataisyti; jeigu pamatas peržemas, tai reikia — pakelti, pamūryti. Bet kaip pataisyti? Kokią medegą turime imti pataisymui ir iš kur? Teipgi kame tas «negerumas»? Kodėl 13-ta kuopa aiškiai faktiškai to nenurodo? Tik pasigriebusi paprastą tarp Amerikos lietuvių būdą, apverčia, aptemdo dalyką mįgla, nurodydama tik blogas puses, nenurodydama iš savo pusės gerųjų kelių, apie kuriuos taip aukštai šaukia. Prieg to 13-ta kuopa nusiskundžia; kad per rajonų konferencijas tenką visai Sąjungai panešti nuostolius. Kokius gi? — Tiesa kad rengiant konferencijas kuopos bei kuopų nariai turi uždegt surengimo ir kitas lėšas. Bet kodėl to draugai neatmena, kad, norint sugaut žuvį, reik tinklo, kuris ir gi kaštuoja. Bet jo lėšas šimteriopai atsimoka, jeigu protingai suvartot tinklą.

1. Kad rengiamos konferencijos ištraukia keles dešimtis dolerių, tai neužginčijamas faktas. Bet kad jos neatliekančios iki šiol jokio naudingo darbo, tai 13-ta kuopa klysta. Klysta štai kame: rengiant konferenciją visados yra rengiamos prakalbos (prakalbas žinoma galima rengti ir be konferencijų), ant kurių susirenka visada daugiau žmonių, kaip paprastai ir daugiau literatūros išparduodama. Teipgi ir pačios konferencijos atdaros.

nutarė patalpinti
nys šioks:

gautą iš sekreto-
jono ir pasiūsti i
liucija:

ir ant to pamato
kų, teip ir sąjuo-
stolius sąjungai ir

na po 50 dol. ir

poperio ir nieka-

entrą ir vadina-

okį atsišaukimą

o kuopa, apvers-

is.

biurokratiją, ka-

tinei buržuaziš-

capitalistų kiše-

tik prisidedam

eisybė yra tiks-

kad visas mų-

dija.

vi, aukandami

ferencijas, nes

uo prisidėjimo

bet mės jung-

ui. Šiandien gi

imus tuščioms

ijų darbą ir at-

arymo to kil-

s darbo minias

. Gaigalas.

mistišką

omisiją iš 5

14.

ai juos rei-

akelti, pamū-

pataisymui ir

uopa aiškiai

ep Amerikos

dydama tik

ų, apie ku-

kundžia; kad

nuostolius.

bei kuopų

to draugai

r gi kaštuo-

avartot tin-

šintis dole-

los iki šiol

štai kame:

(praktikas

irenka visa-

iros išpar-

a) Jeigu konferencijų nutarimai nepildomi, tai beabejonės yra kokios kliūtys. Taigi turime surasti tas trukdančias kliūtis, jas nurodyti ir — pašalinti.

b) Ir jeigu Centras konferencijų nutarimus ignoruotų ir vadinant net piemėniskais (ko iki šiol rodos, viešai neteko patėmyti) nenurodydamas klaidų, pasielgtų ištikro teip pat piemėniskais.

2. Kad koki nors lapeliai galima išleisti ir be rajonų ir konferencijų, tai tiesa. Bet ar tas daroma? Ar apvers 13 ta kuopa tuos likusius nuo važinėjimo pinigų agitacijai? Žinoma, tą paregėsime.

3. To da neužtenka, kad ką pavadinti biurokratu. Pirmia reikia nurodyt kame tas biurokratizmas apsireiškia? Kokiu būdu rajonai daugina tą biurokratiją? Ir kas yra Sąjungoje biurokratai? Be nurodymo nuodugnai, jokiš užmetimas neturi svarbos.

4. Užbaigiant rašyt savo rezoluciją 13 ta kuopa grieštai užsiuola už važinėjimą į rajonų konferencijas: girdi, teip darydami tik supilame į kapitalistų kišenes sunkiai uždirbtus skatikus. Mės pripažįstame, kad ne tik važinėdami, bet kiekvienas darbininko pasikrutinimas, šiandieniniam surėdyme, eina kapitalistams ant naudos. Tokiu būdu, pagal nuomonę 13-tos kuopos, darbininkui pasiliukti išsižadėt visko, panašiai: valgyto, suplyšusios drapanos, net ir kalbos, kaip tai: susirinkimų, kas esą tikslu social-demokratų... Mės netikime, kad socialdemokratai, sudėję rankas, laukia mylistų nupuolant. Visas mūs darbas tai yra ne «komedija», kaip 13 ta kp. vadina, bet tvirtas kūnas.

Mūs draugai LSSA. matydami žmoniją uždarytą, kaip gyvulių parengtą piovimui, arba kaip vilko teriojančią kaimenę, neturi būt panašus išsiskirsčiusiai nesąmoningai bandai. Dėl gyvumo organizacijos, kiekvienam kuopų susirinkime, ar rajonų konferencijose, privalome kviešt liaudį prie ginklavimosi tokio, kokis yra praktiškiausias prie dabartinių sąlygų.

Taigi šiandieną mės draugai II rajono ant VI konferencijos, kviečiame visus prisidėt prie to vaisingo, vardan visuomenės, darbo; kuom kas gali, tik ne peikimais, bet gerais pamokinimais ir pačiu darbu.

Neginčijame, kad mūsų darbas ir kelias tam darbui [taktika] tobulas. Bet mės mokinamės. Kiekvienas draugiškai ištartas pamokimas yra mūsų su džiaugsmu priimamas. Kiekvienas nurodymas blogų, kenkiančių darbų mūsų nėra atmetamas, bet jis reikia aiškiai nurodyti. Tegul nemislyja 13 ta kuopa, kad mės biurokratiją mylime ir auklėjame. Mės jos neapkenčiame! Bet nurodykit ją.

Su linkėjimais socializmui ir soc. revoliucijai

II-ro Rajono komisija

*J. Baniulis, J. B. Jusaitis, K. Šeštokas, F. Laurinaitis,
A. Bernotas.*

13 kuopa į LSS. draugus.

Audientur et alfero pars.

Kovo 1 dieną 13 kuopos sekretorius gavo nuo LSS. centro sekretoriaus pranešimą, kad nutarimu pildomojo komiteto, už peržengimą socialistų programos ir socializmo principų, 13 kuopa likosi išbraukta iš skaitliaus LSS. kuopų. Tą pačią dieną mės padarėme extra susirinkimą ir pervertė kelis sykius konstituciją buvusios LSPA. ir paskutinio susivažiavimo protokolą neradome, kad sąjunga duotų tiesą pildomajam komitetui turėti galę ant gyvasties ir mirties kuopų. Pildomasis komitetas tik pildo norą sąjungos, tai yra kuopų federacijos, bet anaipol ne valdo kuopas ir tiesą išmetimo kuopos iš sąjungos, mės pripažįstame tik visai sąjungai. Apart to mės nežinome jokių prasikaltimų prieš sąjungos

programą, tai yra — prieš konstituciją ir protokolus. Prieš socialistų programą mės gal būt ir esame prasikaltę, bet socialistų ne viena frakcija... Prieš socialistus tautininkus, prieš krikščionius socialistus, mės tai jau tikrai turbūt esame prasikaltę. Šiam atsitikime mūsų kaltinimą už peržengimą socialistų programos mės nepripažįstame teisingu ir reikalaujame, kad mūs kaltintų už peržengimą LSS. programos; prieš jį mės savo kaltės nematome.

Gavus paskutinį numerį «Kovos» mės net nustebo. Mės laukėme, kad bus patalpintas protokolus pildomojo komiteto, bet vieton to randame LSS. sekretoriaus P. Dubicko, parašytą visą mūs kuopos istoriją: nuo pat užgimimo, iki jo manomam mūsų kuopos myrini. Drg. Dubickas pradeda labai aukštam tone; būtent jis pasigiria suteikęs mūs kuopai numerį 13 tą. Suteikti tiesos mės jam nepripažįstame ir prieš panašius išsitarimus protestuojame. Tegul teikia atlaidus popiežiai, vyskupai, o mylistas carai, bet mės savo draugams, kas jie nebūtų neįduosme tiesos suteikti ką nors. Jie turi tik pildyti savo pareigas ir atiduoti katram tą, kas jam pridera. Šiame atsitikime, kada mės sutikdami su programu LSS. sutvėrėm kuopą, mums prigulėjo jau tiesa įstoti į sąjungos kūną, o drg. Dubickas atlikdamas savo pareigas, turėjo nesuteikti, bet pranešti sekantį ar liuosą numerį, po katruo mūs kuopa turėtų gyvuoti. Toliaus pranešime sekr. Dubicko skaitome: «Tos kuopos užmanytojai tapo išrinkti viršininkais, kurie neužilgo pradėjo aktyviškai eiti priešais socializmo principus abelnai ir prieš LSS. taktiką ir tvarką ypatingai ir atvirai kenkė organizacijos darbui». Čion kaip matyti kaltinami užmanytojai, bet ne kuopa. Užmanytojų gal vienas ar da ir dėl kaltės dviejų baudžiama visa kuopa, susidedanti iš 17 draugų. Drg. Dubickas nežino dar ir užmanytojų, jie nebuvo išrinkti nė viršininkais, nė yra dabar teip jam baisiais anarchistais. Drg. Dubickas sako: «tie užmanytojai pradėjo aktyviškai eiti prieš socializmo principus». Čion pasakyta apsurdas: socializmas neturi principų, bet pats socializmas jau yra principų grupos žmonių ar tai atskiro individualumo. Drg. Dubickas išpylė ant mūsų tik absurdaus ir plikais apšmeižimais, bei apkaltinimais, o faktų neprirodė.

Dar rašoma, kad pradžioj užmanytojai vadinosi socialdemokratais, potam social-revoliucionieriais, toliaus maximalistais, ant galo pasivadine anarchistais. Tas ne tiesa. Jie nesivadino nė socialdemokratais, nė social-revoliucionieriais, nė kitokiais vardais bet ant diskusijų, kada jie pamatė, kad drg. Dubickas ir kiti prisilaiko dar idėjos Roberto Oveno ar Sen Simono, tai jie paaiškino, kad socialdemokratai, katrų vardu norete vadintis, turi visai kitokias pamatines idėjas. Toliaus, kada atsitaikė kritika kitų partijų, jie nurodė, kad apie juos klaidingai manoma ir kad net prisikaitoma joms ypatybių jos neturi ir ne syki perstatė draugams kitų partijų kaip programas, teip ir taktiką. Vardų anaipol jie jokių priėmę nebuvo ir dokumentališkai tą nedarodys nė centras, nė drg. Dubickas. Toliaus draugo atkartoti absurdai ir seka tvirtinimas, kad tą neva patvirtįsiant 1-ma kuopa. Mės labai norėme išgirsti tą patvirtinimą ir šaukiame pirmą kuopą išreikšti savo nuomonę. Dar sakoma, kad draugas girdi pasikalbėjęs su kai-kuriais 1-mos kuopos nariais kaslink elgimosi 13-tos kuopos ir pranešęs pildomajam komitetui. Kodėl gi gerbiamas drg. Dubickas ne pasikalbėjo su visa kuopa, o tik su keliais draugais. Ar ne gyvuoja tik prie mūsų sąjungos kamarilija? Pasakyta, kad pildomasis komitetas balsavo teip: du nariai reikalavo išbraukti kuopą, jei jų pasielgimo parodymai yra feisingi, o tik vienas tiesiok balsavo ant išbraukimo. Mės nežinome kokia drakoniška tiesa duoda pripažinti panašų balsavimą už nutarimą mūs kuopą ant išbraukimo. Jog čia aišku, kada du nariai reikalavo išbraukti 13 kuopą tik ištyrus jos pasielgimus, o vieno nario balsavimas ant išbraukimo, joku būdu ant mūsų planetos negali duoti tiesos daryti išvedimą, kad kuopa jau išbraukta. Vienok drg. Dubickas jau nuskambino jai po

dūšių.

Remdamies ant to ką viršų mėš išdėstėme mėš visa 17 narių, mūsų išbraukimą iš sąjungos neskaitome perėjusiu. Drg. Dubicką už diskreditavimą su piktu noru sąjungos akyse mūsų kuopos, už intrigų politiką ir už savvališką elgimąsi su kuopos gyvavimu, mėš reikalaujame atiduoti trečiųjų teismui. Mūsų karščiausiu noru yra, kad nesupratimas tarp mūsų ir centro būtų ištirtas. Su tuo dalyku mėš kreipiamės į visą sąjungą, į visus draugus ir tik jiems, jei mėš kalti, pripažįstame tiesą, mus išmesti iš savo tarpo. Tikimės, kad mūsų balsas ne paliks balsu šaukiančio girioje ir draugai padės mus išreikalauti išrinkimo taktikos komisijos, katra ištirtų visą dalyką ir surinktą medegą apkaltinimui ar mūsų ar antros pusės pristatytų trečiųjų teismui. Prieš dabartinį elgimąsi su mūsų kuopa mėš aštriai protestuojame ir šaukiame protestuoti visus, kam tik brangi yra tiesa. Mėš nesuprantame kokių būdu tas galėjo atsitikti demokratiškoj organizacijoj. Mėš nesuprantame, kokių būdu gali kas išrasti prasižengimą prieš kokius ten principus, kad pats nežino kas tai yra principas. Mėš nesuprantame, kokių būdu gali mus nulemti koks komitetas nepadaręs jokių ištyrimų ir neišgirdęs mūsų balso. Atžagareiviškiausi teismai duoda žodį kaltinamajam. Draugai! Mėš šaukiame jus būti ant sargybos kaip kuopų teip sąnarių tiesų ir neduoti plėtotis savvalei. Šiame atsitikime mėš šaukiame jus reaguoti ant peržengimo pildomojo komiteto įduotų nuo Sąjungos tiesų. Jūs turite protestuoti prieš peržengimą reikalavimų elementariškos tiesos. Atminkite, kad pripažino kaltais tik porą ypatų, o išbraukia visą kuopą. Mėš tikimės, kad jūs nebūsite kurčiais ir tiesa paims viršų.

Tegyvuoja tiesa!
Šalyn intrigos!

Parašai 13 kuopos narių:

Juozas Gaigalas, J. Pečiukas, I. Bičkunas, Elena Pekhel, J. Kundrotas, Jurgis Krywickas, B. Danas, M. Martišis, J. Bagdonas, A. Drylingas, K. Meingštein, R. Meingštein, A. Zabaravskis, L. Jablonsky, A. Balzaris, V. Preikštus, J. Baltonis, S. Kiszonas, A. Banevyčius, M. Samoškiutė.

Norejo žemės.

(Iš Lietuvos mažžemių gyvenimo)

Parašė J. Kūnas.

PYLIŲ kaime ant smilčių kalnelio riksojo surukus grintelė ir vienas gurbelis iš virkščių nupintas; šale grintelės antroj pusėj kelio į vakarus gulėjo plotas gražių kalnelių, tarpais dygo pušelės, daubose, vejo išpustytose, dygo buinųs beržiukai ir elksneliai. Ten gyveno Juozas Raulys.

Tai buvo neturtingas žmogus, dirbo nuo pat jaunystės pas turtingesnius ukininkus ir vos tegalėjo išmaitint savo šeimyną. Raulys tankiai sakydavo:

— Aš tik sulauksiu — užaugs vaikai, tada pasilsėsiu... Jau Adomukas šeštų metų, kitą metų eis tarnaut ir parems mane... Jau atsibodo man visą gyvenimą dirbti pas kitus; mano tėvas neužgyveno ir nepaliko nė sklypelį žemės. Be žemės sunku gyventi... Pas kitą dirbdamas negali žmogus užgyventi sau, bet tik tam, pas kurį dirbi.

Seniai Raulys geidė nusipirkti žemės, bet bloga, kad ne-

Paaikškinimas, dėlko 13 kuopa išbraukta iš LSS.

13-ta k-pa, atsižymėjus priešingos agitacijos darbais, jokių būdu negal išmanyti, kaip tai galima buvo ją išbraukti iš Sąjungos. Šaukia visus LSS. narius protestuoti prieš LSS. sekretoriaus ir Pild. K-to pasielgimą, reikalauja trečiųjų teismo, prašo kad jiems parodytų, kame jie yra peržengę socializmo principus ir socialistų programą ir tt.

Ant teip graudingo šauksmo atsakau: nereikalinga nė protestas, nė trečiųjų teismas, jeigu 13 kp. pasirodys nekalta ir neperžengusi socializmo principų, nė programo, tai kaip buvo ji, teip ir pasiliks; bet kaip tą prirodyti? Čia visai nesikiša klausimas, kas turėjo ar neturėjo tiesą išbraukti 13 kuopą. Čia tik eina klausimas, ar 13 ta kp. išbraukta teisingai, ar neteisingai? Ar jie yra peržengę socializmo principus, ar ne? Jie stengiasi užginčyti, kad būk aš «dokumentališkai» negalėsiu išrodyti jų priešingus socializmui darbus. Teisybė, iki šiam laikui to nebuvo galima prirodyti, kadangi 13 kuopa niekad man laiško nerašė, kad jie toj arba kitoj vietoj darys kokias norint intrigas, — to juk nė joks nenaudėlis nedaro. Dėlto iš pradžios sunku buvo permatyti, ar visa kuopa yra tokiais priešais, ar tik kelios ypatos. Bet dabar šitas atsišaukimas su parašais liudija, kad visa kuopa yra socializmo priešais ir išbraukiant ją visą nebuvo apsirikimo.

Kad jie niekina socializmo principus, tai liudija jų pačių atsišaukimas: pirmiaus jie sako, kad jie nežina, kur yra peržengę socializmo principus ir programą; galiaus stengiasi užginčyti, kad socializmas neturi jokių principų, kad socialistų yra daug frakcijų ir tt. tas reiškia, kad jie tiesiok visą Sąjungą ignoroja, pasisakydami, būk jie nežina, prie kokios frakcijos jie priklausa.

Daugiau davadų, kurinos galiu parodyti. Neskaitant kasnedėdieninių intrigų, darytų 1 os kuopos diskusijose, yra tas, ką tos kuopos viršininkai aiškiai išreiškė. Čia paduodu atsitikimus iš 1-os kp diskusijų. Vieną nedėdienį (neatmenu dieną mėnesio) per disku-

turėjo už ką pirkti. Raulys nuėjo pas kaimyną paklausti ar galėtų parduoti jam nors sklypelį žemės. Kaimynas jau seniai manė parduoti ir kalbėjo Rauliui:

— Pirk tuos kalnelius iš manęs, tai nors bulvių pasisdžisi. Viso yra 4 margai: 2 margai visai geros dirvos dar ir pievutės kavalkas; ant kalnelių «giria» auga.

— Tai kiek norėsi už tas smiltynes? — klausė Raulys.

— Tai ką... Nėr ką daug norėti iš tavęs, ot 100 rublių, ir tai paskolinu tau! Man už tą 100 rub. mokėsi 8 rub. ant metų procentų ir gali valdyt tą žemę.

Nudžiugo Raulys. Parėjo namo, pasakė pačiai, abudu liuksmi:

— Jau turime žemės! Užgyvensim!

— Bet ar kaimynas nori dabar gauti pinigų kiek? — klausia pati.

— Ne, bet vis turim duoti ir padaryti raštą, nes kitaip gali atimti žemę, nors ir ištikimas mano kaimynas. Jis manęs gailisi bet...

Raulys pardavė paskutinį paršelį, gavo 12 rub., 10 rub. nunešė už žemę, 2 rubliu da liko ant sėklos.

— Pakėsim be mėsos šįmėt, kitą metų gausim algos Adomuko, da iš lauko ką nors sulauksim. Užgyvėsim! Bile jau turime žemės!

ta iš LSS.

os darbai, jokiū
braukti iš Sajun-
LSS. sekretoriaus
eismo, prašo kad
10 principus ir so-

kalinga nė protes-
nekalta ir neper-
aip buvo ji, teip ir
ša klausimas, kas
tik eina klausin-
ingai? Ar jie yra
asi užginčyti, kad
riešingus socializ-
galima prirodyti,
kad jie toj arba ki-
nė jokiis nenaudė-
tyti, ar visa kuopa
ibar šitas atsišau-
ocializmo priešais

udija jų pačių at-
kur yra peržengę
iasi užginčyti, kad
jų yra daug frakci-
ignoruoją, pasisa-
e priklausa.

eskaitant kasnedė-
yra tas, ką tos kuop-
itikimus iš 1-os kp
ėnesio) per disku-

yną paklausti ar
kaimynas jau se-

ors bulvių pasiso-
eros dirvos dar ir
a.

klausė Raulys.
avęs, ot 100 rub-
b. mokėsi 8 rub.

kė pačiai, abudu

ti pinigų kiek?

rašta, nes kitaip
mynas. Jis manęs

12 rub., 10 rub.
s.

etą gausim algos
Užgyvėsim! Bile

sijas «Kovos» redakcijoj 13 kuopos knygius viešai prieš susirinkimą apšaukė, kad dabartiniai «socialistai nėra niekas daugiau, kaip tik pasekėjais prakeikto Markso ir žmonių suvadžiotojai». Vasario 11 d. «Laisvės» kliubo name 13 kp. sekretorius visokiais žodžiais niekino socialistus, išvadino buržuais, skriaudikais darbininkų, apgavikais ir šmeižė, kaip tik mokėjo; kiti keli ten buvę tos kuopos nariai, ypač knygius jam pritarė. Per tą riksmą svetainė 1-mai kuopai diskusijoms laikyti tapo atsakyta.

Vasario 15 d. sakant prakalbą drg. Antonovui «Ukėšų Kliube» 13 kuopos sekretorius prieš publiką apšaukė socialistus suvadžiotojais, sakydamas, kad dabartinės «socialistų organizacijos yra tikrai kapitalistiška palka darbininkams». Ir pridūrė, kad tokias organizacijas reikia naikinti, kiek galint. Šiame susirinkime buvo ir daugiau 13-tos kuopos sąnarių ir kada susirinkimo pirmsėdis pradėjo stabdyti jam kalbą, tai tos kuopos sąnariai reikalavo, kad jam būtų leista kalbėti.

Vasario 16 d. vardė 13 tos kuopos buvo parengtas susirinkimas, kur užkvietė drg. Antonovą. 13 tos kuopos organizatorius — buvo pirmsėdžiu ir atidareš susirinkimą perstatė kuopos sekretorių skaičyti neva referatą. Referentas per pusantros valandos įvairiausiais išmisiais plūdo ant socialistų, išvadino socialistus buržuais, jų organizacijos esančios tikrai buržujiškos ir prie jų darbininkai negali prigulėti, ir tt. ir tt. Toliaus siundė susirinkusius ant Antonovo — lygiai teip, kaip Waterburyj kunigai darė, — už tai, kad jis «Laisvės Kliube» kritikavo anarchistus. Ir po tokių piktžodžiavimų nenorėjo duoti Antonovui balso, tik susirinkusiems pareikalavus, davė. Pirmsėdis — 13 kp. organizatorius atsistojęs prieš visą surinkimą pradėjo rėkti kad socialistai yra apgavikai, išnaudotojai kad «kiek vieną socialistą galima nupirkti už dvidešimt centų!» Šitam susirinkime buvo įeigu ne visi 13 kp. sąnariai, tai didesnė pusė, ir iš visos kuopos tai yra 17 sąnarių,

Pavasario sulaukęs Raulys linksmi pradėjo trūsti apie kalnelius ir manė kaip geriau išdirbti žemę. Neilgai tegalėjo trūsti, nes turėjo eiti pas kitus pelnyti duonos kąsnį. Parėjęs iš darbo, Raulys vakarais trusė apie savo žemę: į daubas prisodino visokių medelių, iš dumblyno privežė visokių šiukšlių ant pievutės, barstė pelenų, ir jau rengėsi bulves sodinti. «Sunku, sunku» — manė Raulys, — «sunkiau, negu be žemės, bet pradžia visados sunkesnė»... Nešė sunkų jungą, per žiemą išbuvo be kąsnio mėsos.

Po keleto metų jau geriau viskas išrodė, suaugo medeliai, pušėlės kur kas didesnės išaugo daubose, buinus berziukai suklestė, jau viskas gerai augo, bet visko mažai tebuvo, nes pusė buvo lekiančioji smiltis. Kaimynai visi gėrėjosi Raulio uke ir apkrikštijo ją «Raulio pošne». Raulys dabar manė kaip perkelti savo bazužėlę ant savo žemės, bet apžiūrėjęs, kad jau gerokai apipuvus, nusprendė:

— Sugriausiu, bet jau nebestatysiu — pajudinsiu ir subyrės... Nauja nėra už ką pirkti, ot numirsiu senojoj. Užaugo mano vaikai, ras nors žemės «geros» užgyventa. Mano tėvas nieko man nepaliko, turėjau nešti sunkų jungą per visą savo gyvenimą, dabar užgyvenau, turėsiu ką palikti savo vaikams...

Nors «pošnia»ėjo geryn, bet Rauliui reikėjo nešti kas

nė viens neprotestavo priešais tokį savo kuopos viršininkų pasielgimą! To vietoj jie savo parašais dabar liudija, kad nėra niekame prasikalte ir primena, kad gal randasi kokia viena, kita ypata, kuri būtų prasižengus, bet girdi ne visa kuopa! Tas būtų tiesa, tiktai klausimas: dėlko kuopa, matydama tokį pasielgimą savo viršininkų, ne tik ką neprašalino jų iš savo tarpo, nekėlė niekur protesto priešais jų pasielgimą, bet laikė juos už draugus pavesdami jiems kuopos reikalus! Ir da visi pasirašo, kad nieko nežiną apie peržengimą socializmo principų ir programo.

Šitie mano nurodymai yra pilnai dokumentališki, 13 ta kuopa neparodys kad jie neteisingi, ir tegul ji nedrįsta daugiau purvinti lapus «buržujiško organo» «Kovos».

LSS. sekr. P. Dubickas.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Hazleton, Pa. 80 kuopa LSS. ir 40 kp. SLA. nutarėm parengti prakalbas Freeland'e su dainomis ant 29 d. vasario ir kreipėmės prie SLA. 162 kuopos sekretoriaus, P. Sasnaucko, kad paruoštų salę 25 d. apturėjom nuo P. Sas. laišką, kur sako, kad salė jau paimta, pranešta apie tai kuopos draugams ir visiems lietuviams ir jau laukia mūsų atvažiuojant.

sykis vis sunkešnis jungas, nes reikėjo atidirbti procentą, da mokesčiai, da už įdirbimą žemės, nes arklį Raulys negalėjo laikyti. Teip Raulys buvo apsunkintas, bet turėjo žemės. Sakydavo:

— Aš numirsiu, bet mano vaikai vistiek ras užgyventos žemės!...

VARGŠAS.

DIRBU per dienas ir vakarus, prakaite sumirkęs. Gulu vėlai, keliuos anksti, pasilsio nepažinęs. Kada gausiu atilsėti? Kada gausiu už darbą daugiau mokėti, — ar da ilgai teip reiks vargti!...

Vargams galo aš nematau. Tik kartais sapnuoju, kad atėjo geri laikai, jau nieks nevaitoja, nieks vargšų neskriaudžia, vargų, bado nieks nekenčia — ir iš džiaugsmo prabundu... Pabudęs, žiurau, dairaus aplink save, kas tai gal buti, kur toji šviesa, kurią mačiau? Atsikvošiu — tai tik saldus sapno buta. Man nelaimingam da ilgai reiks vargti...

Kasdien vergija didinas mums darbininkams. Veisiasi pilvočių gaujos, visokių siurbikų: vieni tave stumdo, galabi-

Gavę tokį užkvietimą, labai nusidzingom ir pribuvom į Freeland'ą 15 ypatų, iš katrų du kalbėtojai, o kiti dainininkai ir deklamatoriai. Bet ką-gi mes radom? Vieton paimtos salės ir laukiančių mūsų draugų atradom karčiamninką, kuris mums pranešė, kad pas juos mat šiandien vestuvės ir gal nieks neatsilankys ant prakalbų. Prabuę paskirtą laiką ir persiliudiję, kad nieks neatsilanko, išskiriant porą draugų, mums daugiau nepasiliko, kaip tik grįžti atgal su gėda. Net labai stebėtina, kad neatsilankė nė viens iš kuopos viršininkų, katrų tapom pakviesti. Mēs norėjom sustiprint kuopą S. L. A. ir manėm sutverti kuopą LSS. Dabar persitikrinom koki Freeland'o lietuviai ir daugiau jųs mus neprigausit! Tai matot broliai, lietuviai, kur mes jieškom šviesos ir išganymo? Po aludes!

Hazletoniečiai.

Waterbury, Conn. Darbai visai sumažėjo, dirbtuvės vos tik gyvos. Nutruko daugybei darbininkų duonos kąsnelis, kurį gal su paskutinėmis spėkomis uždirbo, kai dirbo. Vietnok kad ir nedirba, bet karčiamas daugybė lanko; paskutinius savo kruvinai uždirtbus centus praleidžia, nuskriausdamas tamsuolis savo išalkusių šeimyną.

Vasario 29 d. atsibuvo balius su laikrodėlio lioterija, parengtas naudai koliekos Sabaliaucko.

Šiomis dienomis buvo pasklydęs gandas, kad kaip bedarbė, tai darbininkai padarys demonstraciją. To visi lietuviai laukė. Bet tas neįvyko. Mat lietuviški socialistai užkvietė vokiečius ir anglus soc., tai šie atsakė eiti išvien su mažai susipratusiais lietuviais (Ar iš tikro buvo ta priežastis? Red.). Gėda svetimtaučiams socialistams, kad nenori vienyties.

Jarjūs Trečias.

na, kiti pragaru gazdina. Sako, mes mažai dirbam, mes tinginiaujam... Ha-ha! Anksti rytą, da tamsoj, keliu skubinu į pabirką. Strėnas skauda da nuo vakar. Lakstau prie mašinų. Pavargusiam reik parvirsti arba kvapas atgauti — tinginiu vadina!

Tamsoj vakare pareinu nuvargęs, suniuręs; rankos dreba, kojos klumpa, kunas sustyręs, negaliu pasiversti, nė kvapą atgauti — sako, aš niekam nevertas!...

O, mielaširdingas Dieve, pažvelkie ant mūsų, kiek mes daug vargo nukenčiam nuo tųjų piktų arbužų... Sutremk vergijos galybę, padėk įvest socialistinio lygybę, — mes tavęs prašom — išgirskie mus... Įkvėpk mums, darbininkams, tikrąją meilę, kad viens kitą mylėtume, kad į eilę stotume; mums jau dabar reikia stoti į kovą su šio svieto pragaru ir jį pergaltė!...

P. Trein.

Exeter Boro, Pa. Atvykus čionai drg. Juozui Stasiulevičiui pasisekė sutvert LSS. 78 kuopą [15 d. rugsėjo p.m.]. Yra 11 draugų; žinoma, skaitlius galėtų but didesnis, bet ką darysi, kad mes ne visi vienaip suprantame apie pagerinimą savo buvio!

J. Baltmedis.

Worcester, Mass. Čion matytis vis didesnis krutėjimas tarpe darbininkų klesos. Visų tautų socialistai dabar stengiasi kuo daugiausiai supažindinti savo tamsesnius brolius su socialistinio principais, rengdami viešus susirinkimus su prakalbomis, diskusijomis ir prelekcijomis. Vietinė LSS. kuopa laiko diskusijas kastrečias šventadienis kožno mėnesio; žydų socialistų kuopa — kasnedėl vakare; anglų «Soc. Party» — kasnedėlios diena. Lenkų socialistų kuopa labai žemai nuopus, nes anuos labai boikotuoja vietinis kunigas, kaipo ir lietuvius. Čia yra ir anglų «Soc. Labor Party», bet kiek matyt iš darbų, tai suvis mažai veikia. Gal neturi pajegos.

A. J. Viznis.

Brooklyn, N.Y. 6 d. kovo mus 19 kuopa buvo surengusi visuomenišką susirinkimą, kuris suprantama ir atsibuvo, labai nuosekliai. Žmonių buvo susirinkę į 1500. Susirinkimas buvo rengiamas dėlei apkalbėjimo bedarbių reikalų ir dėlei rengiamos demonstracijos. Bedarbiai Brooklyno ir New Yorko buvo nutarę daryt demonstraciją 7 d. kovo, bet užklausus leidimo valdžios, buvo uždrausta daryt tą dieną demonstraciją, tai liko atidėta ant 28 d. kovo. Mat valdžia yra neprisirengusi prie praliejimo nekalto kraujo. Dalykas išrodo labai keistai tuom, kad valdžia nepasakė dėl kokių priežasčių neleidžia eiti išalkusiai miniai prašyti duonos pas miesto majorą. Matomai, kad valdžia nori sustiprint savo spėkas. 8 d. kovo, nedėlios vakare, Draugelio salėje buvo surengtos prelekcijos teip vadinamo «Progreso Ratelio». Ir kas per do stebuklas. Rytmetį ateina detektyvas pas p. Draugelį ir sako, kad pas jį kas nedėlia atsibuna, kokie tai anarchistiški susirinkimai ir nuo šios dienos esą daugiau uždraudžiama valdžios daryt čia susirinkimus. Vienas iš P. Rat. nuėjo į «Tautišką Namą» prašyt svetainės. Svetainę gavo ir jau buvo pradėję rengtis prie atidarymo susirinkimo, štai ateina detektyvas ir sako, kad jeigu jie nori laikyti susirinkimą, tai teiną pasivelyt nuo valdžios. Nuėjus į policijos stotį, ten štai kas išgirsta: Girdi, kovo 6 d. «T. Name» vieno kalbėtojaus buvę pasakya: «Darbininkų viskas ir dėlto darbininkai neprivalo nieko pirkt, o tik cit ir pasiimt». Tas esą priešais Jungt. Vals. įstatymus ir teip manančius žmones vadina anarchistais ir uždraudžia daryt susirinkimus.

M. Jokubauckas.

Philadelphija, Pa. «Lietuvos Dukterų» D-tė kovo 2 d. New Academy salėje parengė maskarados balių. Vakaras atsibuvo linksmai girtuokliams, kad alaus pritruko. Baigianties

mai drg. Juozui Stasiule
uoopa [15 d. rugsėjo p.m.]
galėtų but didenia, bet
suprantame apie pagerin.

J. Baltmedis.

vis didesnis krutėjimas
u socialistai dabar eten
vo tamsesnius brolius m
susisurinkimus su pra
is. Vietinė LSS. kuopa
is kožno mėnesio; žydų
anglų «Soc. Party» —
kuopa labai žemai nu
stintis kunigas, kaip ir
r Party», bet kiek ma
tal neturi pajiegos.

A. J. Vainis.

kuopa buvo surengi
ntama ir atsibuvo, la
j 1500. Susirinkimas
arbių reikalų ir dėlei
rooklyno ir New Yor
l. kovo, bet užklauns
tą dieną demonstraci
at valdžia yra neprisi
Dalykas išrodo labai
kokių priežasčių ne
ios pas miesto majo
t savo spēkas. 8 d.
buvo surengtos pre
». Ir kas per do ste
p. Draugelį ir sako,
i anarchistiški susi
nždraudžiama val
Rat. nuėjo į «Tau
ivo ir jau buvo pra
itai ateina detekti
rinkimą, tai teina
stotį, ten štai kas
kalbėtojaus buvę
biuinkai neprivalo
ą priešais Jungt.
vadina anarchistais

M. Jokubauskas.

D—tė kovo 2 d.
alių. Vakaras at
ruko. Baigianties

balini kai—kurie tautiečiai užsimanė liuosnorių teatrą atlošti
— pradėjo pašiot plaukus; vienai merginai grobteležo už
plaukų, tai ta atsisukus kad rėžė per marmuzę, net tas žiopi
telėjo.

Tie lietuviški baliai tik biznį gauda su alum ir tamsybę
platina.

J. Darbininkas.

Brighton, Mass. Buvo prakalbos 22 diena vasario. Į
žanga į svetainę buvo vyrams 15c., o merginoms ir moterims
dykai. Vaikinių prisirinko pilna svetainė, o merginos, vos
penkios atėjo. Tai gėda mūsų seselėms, kad ant tokio gra
žaus vakaro negali susirinkt.

N. Vaitkevicia.

IŠ LIETUVOS. Šiauliai. Šiaulių kunigai jau kelinti
metai kaip renk pinigus naujiems kapams įtaisyti, bet kaip
netaiso taip netaiso, tur but laukia, kad ir kapus «icilistai»
įtaisyty, kaip Kairiuos filiją jie parupino. Parapija didelė ir
miestas nemažas, daug žmonių miršta, o laidoti nėra kur,
duobkasiai norėdami gilesnę duobę iškast, tur apšvinkusius
negyvėlių kunus vartyt. Bet niekas tas prastas žmogus, by
tik kunigam gerai. Mirusių kunigų nieks kaulų nežarsto, jie
tuoj marmuro kryžiais apsislato.

Mums darbo žmonėms nė mirusiems atilsio neduoda...

Vėjabrolis.

Griškabudžio vals. (Naumiesčio pav. Suv. gub.) Ne
ziurint į visus persekiojimus valdžios, žmonės kaip galėdami
trusia, rišasi į draugijas, šviečiasi, rengiasi prieš išnaudotojus,
kad atėjus diena sukilimo, butų didesnis skaitlius susipratu
sių ir galėtų išduot balsą kviečiantį visus prie sukilimo ir at
liuosavimo iš cariškos vergijos.

Griškabudžio apylinkė 22 d. gruodžio susitvėrė skyrius
arba kuopa draugijos «Šviesa». Draugija gana skaitlinga. Jos
uždavinys platinti apšvietimą tarp vietinių gyventojų. Sąna
rių mėnesinė mokeslis tokia: vyrai moka po 25 kap., o mo
terys po 15 kap. Draugija taisosi savo knygyną ir turi užsi
sakius «Vil. Žinias».

Kunigai matydami tokį bruzdėjimą visokiais budais
stengiasi užkenkt «šviesai», vadina bedieviška, o kad geriaus
atkalbinėt žmones, visaip baugina, net pragarinėms baidyklė
mis. Ragina prisidėt prie kuniginės draugijos «Žiburio»; ir
dabar tiems busią naudinga ir po smert busią gerai.

Gerai žmonės, mislijanti apie visuomenės reikalus, tuoj
persitikrina ir pamato tikslus tamsaus Žiburio, ir rašasi į lais
vas žmonių draugijas. Žmonės pradeda nesutikt su norais
kunigų. Vyšpinių kaimas per valsčiaus susirinkimą nutarė
neduoti arklių rinkimui kalėdos pralobusiam pralotui Mar
mai. Bet atsirado du ukininkai, K. ir B., kuriuodu ir sulau
žė viso kaimo nutarimą.

Lietuvoj kunigai aršėni už bedievius — drasko šventų

jų paveikslus! Šimet kalėdojant Berukščių kaime, pas uki
ninką J. Bagdonavyčių kunigėlis pamatęs ant sienos paveiks
lą Adomo ir Jievos, sudraskė. Ešą, niekai. Paveikslu savi
ninkas Selemonas B. pareikalavo nuo kunigėlio užmokėt.
Kunigėlis iškart nesutiko mokėt; savininkas paketino kreip
plis į teismą. Tada pribėgęs to paties kaimo ukininkas Ku
bilinskas, matomai geras kunigbėrnis, užmokejo už kunigą.

Beabejonės tie pinigai yra nusukti nuo darbininko, kur
sai savo prakaitu juos uždirbo. Už tokius darbus mums ukini
kai tikrai verti kunigiško pagyrimo; įmanę, kunigams viską
atiduotų ir kaip galint daugiau trauktų iš darbininko.

Kitas.

IŠ RUSIJOS. Archangelsko gub. Mielai Draugai! Ačiu
tamstoms už laikraščius: gaunu «Kovą» ir «Dilgėles». Labai
dabar linksmas esmu, nesinori ir valgyti tokius laikraščius
skaitant. Lyg šio laiko, kolei neturėjau laikraščių, buvo la
bai liudna, viens pats lietuvininkas esmu, ir neturiu tikrų
draugų; kad ir daug pas mus yra išstremtųjų — daugiau kaip
50 ypatų, bet tikrųjų politiškųjų visiškai nėra; katrie buvo
tai vieni paliuosuoti, kiti į užsienį išvažiavo, o paliko tokie,
kurie užsiim peštynėms, girtuoklyste, neduod vietiniams gy
ventojams ramybės. Kad čia butu gerų draugų, galėtų labai
greit apšviesti vietinius gyventojus. Dabar nėr su kuo dar
butis, vienas nieko nepadarysi. Patys vietiniai gyventojai
sako, kad jus tiek daug yra, o nė kiek jų mus neapšviečiat.
Žinoma, gyventojai kreipiasi kaip pas tikruosius politikantus,
kolei nepatyrė kas per politiką.

3 mėtai jau eina, kaip esmu išsiųstas. Pakol buvau mie
ste Archangelske, tai galėjau gerai darbuoties: buvo daug ti
krų draugų, darbavomės ir tarp kareivių ir tarp amatninkų.
Tiktai neilgai man prisidėjo mieste gyventi, išviso 9 mėnesius.
Kaip sulaukiau savo šeimos atvažiuojant, turėjau persikel
ti į tą miesčiuką dėl to, kad mieste buvo labai brangus pra
gyvenimas, negalima buvo pragyventi dėl didėi brangaus
maisto iš šitokios mažos algos. Atvažiavus man čia, per visą
buvimą nebuvo nė vieno susirinkimo; radau tokią organiza
ciją, ir aš prisirašiau; buvau tiktai vieną mėnesį, tuojau sup
ratau, kas per organizacija: daug neteisbių patyriau ir turė
jau atsizadėti nuo tokios organizacijos. Už įneštusius pini
gus girtuokliavo ir važinėjosi pas mergaites, o pašėlą duoti
kam reikia, nebuvo iš kur. Buvo toks atsitikimas: viena ypa
ta norėjo pačiuoties, bet ilgai tęsėsi ir apgaudinėjo mergaitę,
vis sakė, kad jam neišsiunčia metrikos; tuo tarpu pasklydo
garsas, kad jisai yra apsipacėlavęs. Aš neilgai laukęs nurašiau
laišką į jo buveinę ir gavau atsakymą, kad jis tur pačią ir
vaikus ir ne už polit. darbus išsiųstas, o už vagystę. Tai, na
bagas, kad negautų lupti, išbėgo iš čia. Patyriau kad visi to
kie, tiktai vadinasi politikai.

Policija dabar mus daugiau sergsti, pirmiau buvo 2 slap
tu šnipu, jie buvo visiems pažįstami; kaip mums teip ir viet
niams gyventojams; juos paleido ir priėmė 6 kitus, neslaptus;
tie landžioja pas mane po 3 sykius per dieną; variau jau lau

kan, bet tas nieko negelbsti.

Gyvenimas paliko labai sunkus, nes viskas pabrango. Rugių miltų pudas kaštuoja 1 rb. 80 kap.; jautiena mėsa 18 kap. svaras. Ką gaunam, vien ant valgymo išeina, o drabužiams pasitaisyti tai nėra ko nė dumoti. Žiema šalta — 34 laipsniai.

F. T.

SUSIRINKIMAI IR AUKOS.

¶ Pittsburg, Pa. Vasario 2 d. po III rajono LSS. konfencijai draugai sudėjo 5 dol., kaip auką šeimynoms Burzinskio ir Liaugmino, kuriuodu kaip laisvės kovotojai teip baisiai tapo nukankinti caro valdžios.

¶ Baltimore, Md. vasario 16 d. LSS. 14 kuopa parengė diskusijas Žmonių susirinko pusėtinai. Bet diskusijų vakaru negalima, kaip rašo Juodžiukynas, pasigirt: apsiireišė netvarka, net pirmsėdis negalėjo sutvarkyt ir teip žmonės išsiskirstė.

¶ Scranton, Pa. Sausio 5 d. pas M. Rutkaucką atsiuvo vestuvės. Svečiai besilinksmindami sau gražiai, sumetė \$ 1.70 revoliucijos reikalams, nors buvo keli ir tokį, ką šoko, kaip meškos ant dūmo: «Kam, girdi, duodat tiems vagims!»

¶ Chicago, Ill. Šiaur-vakarinėj dalyje miesto apsigyvenę lietuviai-katalikai apie treji metai atgal pasistatė bažnyčią. Neblogiausia tas biznis yra palaikomas: kadangi čia daugiausia žmonės be jokio apšvietimo, tai kunigas gali išnaudoti kaip tik tai nori. Be kitų draugijų čia yra 81 LSS. kuopa. Ji parengė viešas prakalbas, kurios vietiniam kun. N. J. Lukošui nepatiko, kad net per dvi nedėlias iš sakyklos turėjo žmonėms ką pasakoti; užgynė parapijonams eit ant prakalbų.

¶ Cleveland, O. Clevelande lietuviai darbininkai pradeda krutėt. Bedarbei užstojus anglai socialistai pradėjo daryt mitingus; susirenka tukstančiai bedarbių visokių tautų ir kalbama visokiomis kalbomis, tarp tų ir lietuviškai. Bedarbės laikas atidaro žmonijai akis; tą liudija šauksmai ant plečiaus: «Tegyvuoją socializmas» ir tt. Kai pajuto, kad reik badaut ir šalt, gatavas koznas bedarbis, stot į kovą su savo skriaudikais, bet kada turėjo darbą, tai nė nepagalvojo apie ateitį. Nelauk, darbininke, kada neturėsi kąsnio duonos! — (V. Jankauskas).

Atsakymas drg. J. Elsbergui.

«Kovos» N 10 drg. J. Elsbergas duoda atsakymą ant mano žinutės tilpusios «Kovos» N 8.

Drg. J. Elsbergas pastatė mane melagium ir užpuldinē-

toju. Dėlto esu dabar priverstas atsakyti.

Kad drg. Elsbergas buvo priešingas svetimtaučiam kalbėtojam štai faktai: Neleido kalbėti lenkui kalbėtoju iš trijų sykių, nes kaip tik reikėjo išeiti lenkui, tuoj drg. E. nežiurėdamas prakalbų vedėjo perstatė kitą lietuvį, nors jis neturėjo tiesos tą daryti. 2) Susirinkimas dar nebuvo nusitęsęs, nes buvo da 6 val. vakaro, o nuo 4-ųjų prasidėjo prakalbos. 3) Drg. E. neturėjo tiesos klausti publikos, kas nor ar neor ruso kalbos, nes tam buvo prakalbų vedėjas, ir da prabilti į susirinkusius tokiais žodžiais: «Męs esam lietuviai, o ne rusai, mums užtenk lietuvių kalbėtojų, o kas norit tapti rusais ir klausyt ruso kalbos kelkite rankas». Ką tas reiškia? 4) Susirinkusieji nebalsavo dėl viršminėtų draugo žodžių, nes nežinojo kam tikėti. Bet kada išėjo kitas draugas (Jaman-tas) ir paaiškino susirinkusiems, kad ir rusai yra tokie pat mūsų broliai darbininkai ir jie teip pat kovoja su prispaudėjais, tada susirinkusieji priėmė ir klausė ruso kalbos iki galo. 5) Nuo kito nėsu girdėjęs ir nežinau, kas kitas rusui M. G. butų davęs tokį vardą, vien tik esu girdėjęs nuo drg. E. 6) Reklamuootis nemanau ir neteisybės da nėsu skelbęs laikraščiuose.

S. Strazdas.

DARBININKO KRONIKA.

Šiuo tarpu Anglijoj socializmas pradėjo rasti vietą tarp vadinamų «aukštųjų klesų», ar luomų. Kunigaikštienė Manchester, dideliai turtinga žmona, pradėjo gerbti socializmo mokslą, nors da dažniai neapsiskelbė esant socialiste. Socializmą ji pažino per kunigaikštienę Warwick, kuri jau seniai žinoma kaip socialistų darbininkų Federacijos sąnarė ir agitatorė. Dabar abidvi kunigaikštienės važinėja po didžiuosius Anglijos, Airijos ir Škotijos miestus, skelbdamos tarp darbininkų supratimą apie savo reikalus, apie socializmą.

«London Times» sausio 24 d. š. m. apskelbė kunigų susirinkimo rezoliuciją, pripažįstančią socializmą. Po ta rezoliucija pasirašo su viršum 100 krikščioniškų Anglijos kunigų, įvairių tikėjimų. Rezoliucijoj aiškiai paminėta jų pripažinto socializmo principai — tai visavietinio, revoliucijoniškojo socializmo principai, kurių laikosi susipratę proletarai.

«Darb. Viltyj» (N 9) pradėta garsinti Pensylvanijos senatorių Penrose (respublikonas), kad ir vėl darbininkai jį išrinktų per ateinančius rinkimus. «Joks žmogus nėra atsakantesnis tokiai aukštai vietai kaip senatorius Penrose». Teip garsinasi tas e n z u r o s sumanytojas. Jo įstatymas, apie spaudos suvaržymą, dabar yra Washingtono įstatymleidystėj (legislatūroj). Soc. laikraščiai agituoja protestuot prieš tą sumanyimą. Susipratę darbininkai ir protestuoja atsakančiu būdu.

Philadelphijos «pataisos» name [kalėjime] «Eastern Penitentiary» jau suskaitė, — pagal valdžios įsakymą apie anarchistus, — nusikaltėlius ateivius. Atrasta jų 306, kurių tik 78 esą «naturalizuoti» (yra piliečiais pastoję). Tas suskaitymas priduoos detektyvų valdybai. Gal daugelį jų išvarys iš Amerikos... kaipo «anarchi-

stus», pagal Darbo ir Vaisbos sekretoriaus paskutinį įsakymą. Bet kiek sėdi kalėjime tikrų «American'ų» tai laikraščiai nė burbt. Mat tik ateiviai toki niekai.

Clevelando priemiesty Collinwood (Ohio valst.) užsidegė mokykla, kuomet joje buvo 500 vaikų. Nėsant gerų išėjimų, 178 v a i k a i s u d e g ė! O susižeidusių ir iš išgasties ligą gavusių teipgi daugybė gal neišgis.

Tokia tai netvarka viešpatauja Amerikos įstaigose, žmonių pinigais užlaikomose. Philadelphijoj tik viena mokykla gerai apžiūrėta ir su atsakančiais išėjimais. Ta mokykla yra Germantowne, kur vieni didžturčiai gyvena...

Į New Yorką atvažiavo holendas dr. Frederick Van Eeden, kuris čia pradėjo skelbt «naują socializimą», kaip laikraščiai paduoda. Carnegie salėje prieš apsišvietusius klausytojus skaitė lekciją ant temos «Praktikinis komunizmas, darbas ir duona».

«Viltis» renkas aukas pašelpai profesoriaus kunigo K. Jaunio, žinomo lietuvių filiolio. Jis sergąs, dėlto turėjęs mest profesoriaus vietą ir dabar patekęs vargūi.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

Bus pora mėnesių atgal «Žarija» rašė apie «Giltinę». To rašto ištrauką skaitytojai rado «Kovoje». Dabar «Liet. Ūkininke» (N 6) Lapokritietis kritikuodamas (tikriau — prabastiškai pamokindamas) to rašto autorių, Didžklapį, lindija, kad «Giltinė» sutvertojas, ar sutvertojai buvę artymi ir LSDP., ne tik Valstiečių Sąjungai. Rašo: «Dabar «giltinė» tik atmintis teliko, atmintis... kaip plėšikų kuopos. Jos nariai, prisiplėšę nuo žmonių pinigų ir dalį tų pinigų praūžę, išdūmė su lukusiomis šimtinėmis už jūrių ir ten, kaip girdėti, platina melagingas žinias apie «giltinę», norėdami įkalbėti, kad «giltinė» buvusi tikrai revoliucijinė partija. Nesmagus mat nabagams plėšikų vardas! Ką gi... sulig darbo ir užmokėsnis!..»

(Prie progos paminėsiu, kad «Giltinė» tėvai yra Amerikoj ir stropiai plakasi prie mūsų Sąjungos — jau net «socialistais» vadinasi, kuo jie niekad negalės būti dėl ištižnio ir vėjingo savo būdo).

«Žarijos» N 3 Žut—Butis savo straipsnyje «Ką mes sakome pagalbos prašantiems» rašo:

«Sakome, kad visos atskiros neteisybės ir skriaudos yra tai atžalos didžiojo kapitalizmo medžio. Žiūrime į visą plačiau, kaip kad lopų lopintojai, dėl medžių pačią girią matome. Taigi turime nuskaustajam paaiškinti, kad jojo nuskaudimas yra vos vienas begalinė kitų nuskaudimų eilėje. Turime išaiškinti, kad socialdemokratai ne labdariai, o socialdemokratų partija ne labdarybės įstaiga, bet organizuotos, tikslios kovos partija. Nereikia laukti išganymo iš kitur, iš svetimų rankų, bet patiems rūpinties savo padėjimu, patiems rišties į draugijas, tiek ekonomiškąsias, tiek politiškąsias, patiems, kaip išsimanant šviesties.»

(Tą pat ir mūsų sąjungiečiai sako, bet kiek galint gelbsti vienas kitą, bet tai tik privatiškas dalykas).

«Lietuvoj» sumažėjo stebuklingųjų gyduolių apgarsinimai, tai to vieton pradėjo tilpti daugiau originališkų straipsnių prieš socialistus. N 9 tulas Tai Aš, išsvajojęs ypatingą susirinkimą, teip dro-

žia socialistams (nematydamas savo tautininkiškoj akyje buomo):

«Na, o Šerno darbai? — užklausiau toliaus, norėdams patirti rezultatą. Šerno darbai. Jie neatstoja vieno apušės lapo, visas jo trisus neatveria vieno Rutkaus «Lapelio», rėkė visi, kiek tik įveikė jų gerklės. Iš šalies klausant, rodėsi, kad tą rėksmą kėlė Raseinių žydai, bet arčiau prisižiūrėjus, galima buvo užtėmyti mano artymus kaimynus: Bagočių, Vargomatį, Žagarą, Seną Krivaitį, ir dar kitus, mažiaus pažystamus mūsų tautos vadovus ir išganytojus.»

[Čia reikia paklausti paties Šerno, ar ištikro «rėkia visi» prieš j o d a r b u s teip kvailai, kaip kvailai «Lietuva» skelbia.] N S M. J. Damijonaitis apgarsino F. Bagočiaus laišką, kur jis prašo prilaikyti jį renkant į SLA. prezidentus, O A. B. Strimaitis — socialistas, kurs socializimą supranta kaipo kariaujantį «prieš visokią valdžią, nepaisant keno rankose ji būtų» (čia redakcija pastebi: «Klysta rašėjas. Ne socialistai, bet anarchistai nepripažysta valdžios») — baudžia ištikros širdies Bagočių, kam tas noris būt prezidentu SLA. ir kam da «kitus» vadinąs «buržuais».

Na, ypatos tegu kremtasi, bile ne «visus» vienai saikuoja. Tačiau «Lietuva» «norėtų» «neužsimti atskirų ypatų mokiniu»...

* * *

Brooklyne susitvėrė atskira nepartyviška draugija «Progreso Ratelis», «su mieriu (kaip jis pats praneša «V. Liet.» N 11) spartesnio, greitesnio, aiškesnio ir teisingesnio būdo skleidimo mokslo ir susipratimo mūsų pačių ir visuomenės tarpe». Priešasčia susitvėrimo buvo «ne esančios organizacijos, draugystės ar klubai... — pati atmosfera misrepresentacijos nesupratimo, veidmainystės, vulgarishkumo ir tamsumo priverčia mus atkreipti atydą ant jos». — Tai tik jau labai moksliskai!

KRASOS DEŽUTE.

J. Ilgunai. Raštas «Tu jautis» liko su kitais raštais, apie kuriuos pranešu šiame Nr.

«Koval» atsiųsti rankraščiai.

M. Driskiaus — «Moterų klausime»; S. Strazdo — «Vėl kraujas papludo» (eilės), «Vakaras», «Atsišankimas»; J. Rėdos — «Tadeušas»; J. D. Stasio — «Nupuolimas dvasios ir pakilimas» (eilės); Darbininko Draugės — ? (straipsnis apie moteris); Kat. Degutienės — «Moterų reikaluose»; J. Ilguno — «Tu jautis!»; A. J. Viznio — «Darbininke visogalis», «Kodėl mes nedirbam»; M. Rasimo — «Moterų klausime»; Pienavežio — «Senelio likimas»; Lietuvaitės — «Reikaluose moterų sąjungos»; P. Sks. — «Ar ištiesų teip bus?».

Biblijografija.

Katalikų bažnyčios mokslas apie tiro-nus. Dr. R. Boehme. Vertė iš vokiečių kalbos M. L. Išleido «Spindulys», N 3, Tilžėje, 1907 m. 32 pusl. Kaina 20 kap.

Ar geras katalikas gali būti socialistu? Išleido «Spindulys» N 1, Tilžėje, 1907 m. 15 pusl. Kaina 5 kap.

Gudri našlė. Juokažaislė dviejose veikmėse. Paimta iš tikro atsitikimo Lietuvoje. Parašė Aleksandras Fromas. Spauda ir kaštai «Vienybės Liet.» Brooklyn, N. Y. 1908 m. 40 pusl.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Veikiamasis Komitetas.

I-ro Rajono	K. Liutkus, 71 Pine st., Meriden, Conn.
II-ro Rajono	A. Bernotas, 228 Gerritt st., Philad'a, Pa.
III čio " "	F.J. Bagočius, Bx 1899, Pittsburg, Pa.
IV-to " "	M. M. Račiūtė, Gen. Del., New York, N.Y.
Mass. Valst. Rajono	A.J. Viznis, 45 Ward st., Worcester, Mass.
VI Rajono	A. Antonov, Bx 588, Minersville, Pa.

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 109 Grand st.	Brooklyn, N.Y.
S. Stankevyčius, 60 Wells st.,	Hartford, Conn.
T. Andziulaitienė, S.E. Cor. 12th & Ritner st.,	Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmesdis J.Šukys, 87 Grand st.,	Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B.Žiurys, Bx 871,	Naugatuck, Conn.
Archiv., J.O.Širvydas, 120-124 Grand st.,	Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmesdis, J.ŠUKYS, 87 Grand st., Brooklyn, N.Y.
 Sekretorius, J.S.PRUSELAITYS, 17 James st., Waterbury, Conn.
 Iždininkas, J.O.ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius-iždininkas:

P. Dubickas, 1518 E. Moyamensing Ave. Philad'a, Pa.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. knopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukus „Kovos“ fondui ir Literatūros fondui ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavimų, paduokit skundą Išpildomajam Komiteiui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatūrais reikalais, kreiptis prie archivariaus J.O.Širvydo.

Užsirašydami laikraštį „Kovą“ siųsdami prenumeratą už „Kovą“ ir su visais kitytais reikalais lytiniais „Kovą“, rašykite tiesiog „Kovos“ adresu.

Sekr. P. Dubickas.

APGARSINIMAI.

L.S.S. finansu apyskaitos.

Įplaukimai:

Mėnesinių: Mt. Carmel, Pa. 2.40; Chicago, Ill. 22 kp. 4.20; Exeter Boro, Pa. 3.60; Waterbury, Conn. 4.80; Plymouth, Pa. 1.20; Lost Creek, Pa. 1.20; Yonkers, N.Y. 6.40; Wilmington, Del. 1.20; Wilkes Barre, Pa. 2.00; St. Clair, Pa. 3.80; New Philadelphia, Pa. (nauja kuopa) 1.75; New York, N.Y. 3.00; So Bethlehem, Pa. 6.60; Hydepark, Mass. 2.20; Brighton, Mass. 3.20; Riverton, Ill. 1.00. *Prenumeratos:* J. Bredikienė, Russia; P. Mockaitis, Kopiah, Wash.; K. Degutienė, Du Bois, Pa.; J. Paradnek, Bakersfield, Cal.; G. Strimovicz, Sheboygan, Wis. — po 2.00. J. Šalčiūnas, N. Cumberland, W. Va.; J. Baniulis, Brewer, Me.; J. Kurpeikis, Seelyville, Ind; F. Levins, Matawan, N.J.; F. Gailiūnas, Torrington, Conn.; J. Baltronas, V. Liepas, Chicago, Ill.; J. Petrikis, Scranton, Pa.; M. Ročkus, Breeze, Ill. — po 1.00. J. Kupcevyčius, Scotland 97c. *Pav. «K» NV:* J. Baratinskas, Union City, Conn. 1.00; J. Januškevyčius, Bayonne, N.J. 2.38; J. Matijošaitis, Brooklyn, N.Y. 50c. *Pašalinių darbų* 16.15. *Už raštus* 7.85. Viso 96.40. Buvo 25.32. Viso 121.72.

Išleidimai:

Tehn. «K» dalis: krasos kortelių 1.00; krasos ženklelių 3.00; važinėjimams 24c.; klisė 80c.; išsiuntin. 2.90; ekspresas 2.00; už laiškus 14c.; statymas 24.00; spauda 10.16; algos sekretoriui ir administratoriui už antrąją pusę vasario mėn. 50.00. *Spaustuvės įrankiai:* raidžių, blėkučių etc. 7.30. *Išleid. LSS. sekr.:* išsiuntin. raštų 4.40; važinėjimams 24c. Viso 106.18

Išėjo 121.72

Išėjo 106.18
 Lieka 15.54

Literatūros Fondan.

So Bethlehem, Pa. pašelp. dr-tės 23.15
 Buvo 2,27 Viso 25.42

Išleidimai:

Statymas pašalinių darbų 12,00
 Tą atėmus lieka 13.42

L.S.S. Sekr. P. Dubickas.

AUKOS.

Revolucijos reikalams:

Melrose Park, Ill. prakalbose: L. Zuperkis 2.00. K. Taubis (latvys) K. Stakis — 50c. J. Dementis F. Dagilis A. Jarunas A. Taubis (latvys) J. Miskunas — po 25c. V. Kudulas 5c. Viso (atimant 1.00 iškaščių ir 2.00 Jomantui) 1.30
 McKees Rocks, Pa. 50 LSS. kp. susirinkime 3.00
 Port Washington, N.Y.: P. Tamošūnas J. Ziurlis K. Azis — po 1.00. P. Voinauskas P. Purenas A. Urbonas A. Pironiūtė J. Vyrelioniūtė A. Vogulitė — po 50c. J. Punzevičius 30c. S. Joniūtė G. Armalavičius P. Grigas J. Vincas D. Talvutė J. Kilkus J. Tamoševič K. Tamošūnas N. Povilauskaitė J. Bagdonas A. Valnauskaitė A. Kriaučiuniūtė D. Armalavičius — po 25c. J. Golovičius 15c. Viso 9.70
 Minersville, Pa.: F. Adomaitis A. Rušniūtė — po 2.00. J. Bendinckas J. Bendinckienė — po 1.00. A. Rušinas T. Navickienė — po 50c. J. Ruseckas A. Leonas M. Rušinas J. Kavaliauskas M. Staknevičienė — po 25c. S. Žilionis 15c. Viso 8.40
 Buvo 598.01
 Viso 618.41

Išleidimai: (Žiur. 11 N «K.») Išsiųsta Europon \$ 500.00. Pasiunt. lėšos, išskolekt. čekių \$ 3.15. Viso išleista 503.15.

Tą atėmus lieka 115.26

Aukos Kankintiniams.

Činikas, Chicago, Ill. 2.00
 Buvo 91.44. Viso 96.44

Išleidimai: (Žiur. 11 N «K.») Perduota Kankinių Kom. (6.50+75.95) 82.45.

Tą atėmus lieka 13.99

Sušelp. Buržinskio ir Liaugmino šeimynų.

Chicago, Ill. 22 LSS. kp. 1.30.
 Minersville, Pa.: A. Gavulis 50c. J. Mikolavičius J. Čiudinis J. M. Jasulevičius A. Pečiukaitis J. Ramanauskas F. Samuolis

M. Mikolavičienė J. Nalkellienė V. Lietuvninkaitė — po 25c. J. Čiudinienė 11c. J. Zeikus 10c. Viso 2.96
 Buvo 49.66 Viso 53.92

Išleidimai: (Žr. 11 N «K.») Pasiųsta Europon 44.66.

Tą atėmus lieka 9.29

Aukos draugui Jomantui.

Hoy Tokma, Mont. 1.25
 Melrose Park, Ill. prakalbose 2.00
 Spring Valley, Ill. 75c.
 Viso 4.00

Rev. Rėm. Komiteto Iždininkas

J. O. Širvydas,

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau Jono Pipiro, paeinančio iš Kau-no gub., Raseinių pavieta, Šilalio parap., kaimo Kirtimų. Girdėjau, kad gyvena New Yorke. Kas apie jį žino, prašau pranešti adresu:

P. Boguš,

Bx 73

Courtney, Pa.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quesal, 441 Herriot st. Yonkers, N.Y.
 F. Bagočius 148 Ohio st. Mc Kees Rocks, Pa.
 J. Želvis, 711 W. Lombard St. Baltimore, Md.
 A. Kalinauskas, 4458 So. Honore st. Chicago, Ill.
 T. Kubilsky, 66 Porter ave. Brockton, Mass.
 J. Keršis, Box 328 Wilmerding, Pa.
 J. Luiza, 22 So Greene st. Baltimore, Md.
 V. Kvedera, 512 W. Barre st. Baltimore, Md.
 P. Kačiulis, 512 W. Barre st. Baltimore, Md.
 J. Matulis, 103 Grand st. Brooklyn, N.Y.
 A. Dumbrius, Box 512 Melrose Park, Ill.
 P. M. Kačaitis, 221 wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.
 S. STANKEVYČIUS, 60 Wells st. Hartford, Conn.
 Ch. MAJAUSKAS, Box 413. Westville, Ill.
 B. Kondratavychius, Box 659 Wilmerding, Pa.
 J. Vaitkevyčė, 40 Walnut st. New Haven, Conn.
 J. Jasulevyčius, Bx 6 Minersville, Pa.
 P. Meškiniš, 775 N. Montello st. Montello, Mass.
 P. Norkus, 255 River st. Paterson, N. J.
 A. Kašuba, 129 Joseph ave. Rochester, N.Y.
 J. Lukoševičius, S.E. Cor. 12th & Ritner st. Phila., Pa.
 M. A. IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st. Philadelphia Pa.
 E. FROOMES, 73 Grand str. Brooklyn, N.Y.

F.NARVYDAS, 511 W. 9th str
 J.STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.
 A.STANELIS, 74 West st.
 J.ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.
 A.D. Iržulaitis, 155 Metropolitan av.

New York, N.Y.
 Allegheny, Pa.
 Newark, N.J.
 Springfield, Ill.
 Brooklyn, N.Y.

**Dovana «Kovos»
 Skaitytojams.**

Dvi puikios knygelės:

- 1) «Svajus» Tragedija-Poëma, 135 p.
- 2) «Gyvybė» (kantata) ir kitos poëmos, 41 pusl.

Abi knygetes parašė eilėmis J o n a s
 V i s k o š k a.

Kas užsirašys «Kovą» visiems me-
 tams ir prisiųs \$ 2.00, gaus dovanai abi
 knygetes «Svajus» ir «Gyvybė».

Kas užsirašys «Kovą» pusei metu ir
 prisiųs \$ 1.00, gaus vieną knygelę «Sva-
 jus». — Knygelės bus pasiųstos tuojau,
 kaip gausime pinigų.

Skubinkitės ir naudokitės gera proga.

Dainu Knyga.

Jau neužilgo išels iš spaudos revoliucijoniškų ir socialis-
 tiškų dainų iš visur surinktų, su paveikslu iš laukų revoliuci-
 jos, knyga. Pirmą išėjimo iš spaudos prekės tos knygos tik 50c.;
 pa-kui bus 75c. Užsakydami tą knygą adresuokite:

V.J.Petkon,

303 N. Main st. Brockton, Mass. (15)

Puikūs laikrodėlis už \$3.75

Pirmausia sluntimo pinigų iškirptė šita ap-
 garštinia ir prisiųsk mums su savo adri-
 su, mes prisiųsime per ekspresą C. O. D. an-
 pažidėjimo laikrodėlį ir lenčiugėlį gvaran-
 tuotai paausutą.

Adrisas:

M. C. Farber,

Dept 104-225 Dearborn St.
 Chicago, Ill. 12

„Rankpelnis“

Pigiausias laikraštis, leidžiamas Lietuvių Social-demokratų
 Darbininkų Sąjungos Didžiojoje Britanijoje. Eina kas dvi sa-
 vaiti.

„R a n k p e l n i s“, etovėdamas aut darbininkiskųjį rei-
 kalų sargybos, rūpinasi suteikti daugiausia žinių apie darbi-
 ninkų padėjimą įvairiuose kraštuose.

„R a n k p e l n y j e“ tllpeta daugelis žinių ir straipenių
 apie lietuvių darbininkų gyvenimą ir reikalus svetur.

„R a n k p e l n y j e“ daug rašoma apie Lietuvos reikalus
 apie darbininkų padėjimą Lietuvoj.

In „R a n k p e l n i“ rašo ir yra pažadėję rašyti daug įzy-
 mių Lietuvos raščj.

„R a n k p e l n i o“ kalba yra kiekvienam suprantama.

„R a n k p e l n i o“ k a l n a kiekvienam prieinama:
 metams 1 doleris,
 pusei metų 50 centų,
 3 mėnesiams 25 centai.

Adrisas:

„RANKPELNIO“ redakcijai,

Lily Bank, West End,
 Bellshill, Scotland.

Galima užsisakyt 1908 metams

„ŽARIJA“

savaitinį darbininkų, bežemių ir mažžemių
 laikraštį.

Jau antri metai kaip eina.

«Ž a r i j o s» kaina:

Lietuvoj metams 3 rub., pusmečiui 1 r. 50
 k., 3 mėnesiams 80 kap., 1 mėnesiui 30 kap.

Užsieny metams 4 rub., pusmečiui 2 rub., 3
 mėsiams 1 r. 5 kap.

«Ž a r i j a» duoda:

a) tiems, kurie surinks 10 užsimekejusių prenume-
 ratorių, vienuoliktąjį dyk a i;

b) tiems, kurie užsimokės už visus metus, dykai
 duoda „Darbininkų Kalendorių“ 1909 me-
 tams, kuris išeis rudenį 1908 m.

Laiškus ir pinigus reikia siusti redakcijai, o ne re-
 daktoriui, leidejui arba administratoriui.

Užsienio prenumeratorius meldžiame siųsti pinigus
 per Vilniaus Komercijos Banką, arba tiesiog savais pi-
 nigais, bet ne "money order"iais".

Adresas: **VILNIUS,**

Pilies skerg. (Zamkovi per.) N 10, b. 4.

«Žarijos» redakcijai.

Lietuvių Soc. Sąjungos išleistos knygos

kurias kiekvienas darbininkas turėtų skaityti
 ir platint.

- 1. *Politiškas minių streikas* 8c.
- 2. *Kudikių Vergija „Erdšioje“ Amerikoj* 5c.
- 3. *Kovotojų Giesmės (rinkinėlis revoliucijoniškų dainų.)* 15c.

Ir daugel kitų darbininkams naudingų kny-
 gelių galima gauti «Kovos» redakcijoj.

Pinigus iki dolerio galima siųsti krasos žen-
 kleliais. Reikalaudami knygų adresuokite

P. Dubickas,

1815 - E. Moyamensing Ave.

PHILADELPHIA, PA.

Neskaityk laikraščio

„Pirmyn“

jeigu nori pasilikti tamsūnu, nes jame tilps
 tokie raštai, kurie būtina apšvies tavo protą.

Jame neatrasi trumpų, pasenusių žinučių, bet
 bus platūs paveikslai iš žmonijos gyvenimo,

bus parodyti aiškūs keliai prie ateities. Laik-
 raštjy „Pirmyn“ tilps populiariški straipsniai iš

moterų klausimo, apie tikėjimą, aiškiai bus išguldyta Rusijos re-
 voliucijos istorija, bus rašyta apie

bedarbę, atrasite jame juokingų felje-
 tonų ir dailių eilių.

Laikraštis «Pirmyn» išeis šių savaitę. Kaina:
 metams 1.50, pusei metų 80c.; į užsienį — \$ 2.

Adrisas: **A. ANTONOV,**

P.O. Box 538, Minersville, Pa.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis
 be mokintojo (apdaryta) **\$ 1.25**

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis
 skaityti ir rašyti be mokintojo **15c**

NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mo-
 kintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis
 jau išmoko) **10c**

Pinigus siųskite per Mony Order arba pač-
 to markėmis ant šio adriso:

{P.Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos»
 kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kom-
 pletas su prisiuntimu prekioja \$ 2.00.

Paveislai revoliucijos naudai.

«Kovos» redakcijoje galima gauti puikių
 spalvotų paveikslų 22x28 colių didumo, per-
 statančių epizodą iš revoliucijos judėjimo Lie-
 tuvoje Vienas paveikslas su prisiuntimu pre-
 kioja vieną dolerį. Pinigai eis revoliucijo-
 naudai.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorčių ir sluntimo pinigų North
 Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teisp
 turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

**Shepherd's
 APTIEKA**

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str
 Philadelphia, Pa.

Keystone Phone Main 14-28
 Bell Phone Lombard 2506 A.
 VISIEMS ŽINOMAS
Dr. Philip Rovno,
 423 Pine St. Philadelphia.
 PRIIMAMOSIOS VALANDOS:
 Iki 10 šėryto
 Nuo 2 iki 3 po pietų
 Nuo 6 iki 8 vakare
 Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo čyetytojas	1.00
Reumatizmo giduolė	1.00
Širdies sudrutinimo vaistas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims regulatorius	1.00
Plaučių ir inkstų gyduolė	75c
St. Gothardo allejsaus	
Mostis nuo niežų ir odos	50c
Mediciniškai odas mullas	25c
Ir daug kitokių gydnolių.	

E.W.Gilas

SE. Cor. 2nd & Federal st.

„Kova“

Išleina kas pėntnyčia. Prennumers | visas ② „KOVA“ The Lithuanian Weekly, publi-
dalis svieto: ② shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418
metams \$ 2.00 ② So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusemetui \$ 1.00 ② Subscription rates:
Apgarsinimę prekė: ② One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 60c. per mėnesį 1.00; ② Six months \$ 1.00.
per metus 10.00 ② Advertisement rates on application.

Stundiant raštus, pinigų ir visokiuose redakcijoje reikatuose susirašant, adrisuokite:

«KOVA», S.E. Cor. Moyamensing Ave. and
McClellan Str. Philadelphia, Pa

AGENTŪRA ŠIFKORČIŲ

Parduodam laivakortes ant visokių linijų; elun-
čiame pinigų | visas dalis svieto; išimam ameriko-
niškas pirmas ir antras popieras; patarnaujam už
tluočių kiekvienam dalyke; išrašom popieras an-
gliško, lietuviško, lenkiško ir rusiško kalbose; duodame patarimus provose. Jei
ko reikalanji, atėik pas mus, o busi užgandintas.

302 Wharton str, Philadelphia, Pa.

J. Hodell ir F. Urbonas. (14)

RAISTAS

Garsingoji ir labai pageldaujama knyga, jau išėjo iš po
spaudę, lietuviškoje kalboje. Ji parašyta vieno iš geriausių
Amerikos raštininkų.

Raistas teip žingėdi ir visoj pasaulėje reikalaujama,
kad jau išversta į 18-ą visokių kalbų. Mums tuom akyses-
nė, kaip Amerikonas aprašo lietuvius, nuo išlipimo iš laivo
ir visą gyvenimą Amerikoje; vienų vargai, kitų lėbavimai
kaip zerkole perstatyta.

Perskaities Raista, geriau pažinsi Amerikos gyve-
nimą, ne kaip daug metų čia gyvenę, ir visų suktybių
paslaptis; kaip padaro apgavikai didelius pinigus, daug
kitrumo atrasi, jog nieks tave negalės prigauti.

Raistas aiškiai parodo, kaip kapitalistai barbariškai
išnaudoja ir apgaulinėja darbininkus, kaip sužaga jų mote-
ris, suardo šeimynų gyvenimą ir nustumia į paleistuvystę;
teipat kaip mėsos skerdinycios, primaišo visokių biaurybių
ir nuodijant žudo žmones.

Raistas yra tai stora didelė knyga ir ji prekioja tiek
kiek angliškas originalas. Todėl kuris tik atsius 1dol. 50c
tuojaus apturės tą svarbų veikalą. Liet. Socijal. Sąjungos
nariai, gaus «Raistą», prisiunčiant tik 1dol. 25cen. Visada
adrisuot:

J. NAUJOKAS,

Madison Sq. Sta. box 189, New York City.

Teipat esu atstovu vienatinio pasaulėje lietuviš-
ko dienraščio «Vilniaus Žinių». Į Ameriką su
prisiuntimu pusei metų 3 dol. metams 6 dol. arba gausi-
te «Raistą» ir «V. Ž.» kasdieninį laikr. per metus už 7 dol.
Prenumerata mokasi iš kalno; siųsti nurodytu adrisu.

The COLLINS New York Medical Institute.

140 West 34-th str.
New York, N. Y.

„VADOVAS in SVEIKATA“
Daktariška Knyga

DOYANAI!

Už prisiuntimą atsiųsk tik 10c.
markėmis.

THAT'S ALL!

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety | visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Pirkit Farmas! Farmas!

Didžiausia Lietuviška Kolonija Amerikoje, pavadinta **Nauja Lietu-
va**, kur jau apsigyvenę 35 lietuviai, išviso 8 familijos. Kviečiame jus, broliai,
apleiskite miestus ir ateikite pas mus gyventi ant farmų, o nematysite blogų laikų.
Pas mus yra keli tukstančiai akrų geros žemės. Žemė yra: juodžemis, molis ir
žvyras. Parsiduoda po kiek akrų kas nori, išmokėjimui per 10 metų. Iš augsto
užmokėti mažai tereikia. Netoli 3 geležinkeliai ir portinis miestas **Manestee**,
Mich. Prekė žemės po \$10 akras. Pasiskubinkite pirkti, kad svetimtaučiai neš-
pirktų. Kas norite daugiau žinių, rašykite, arba, geriaus, atvažiuokite stačiai pas
mus, o mes aprodysime visus laukus dykai. Adresas:

Antanas Kiedis,

Peacock, Lake County, Michigan. (14)